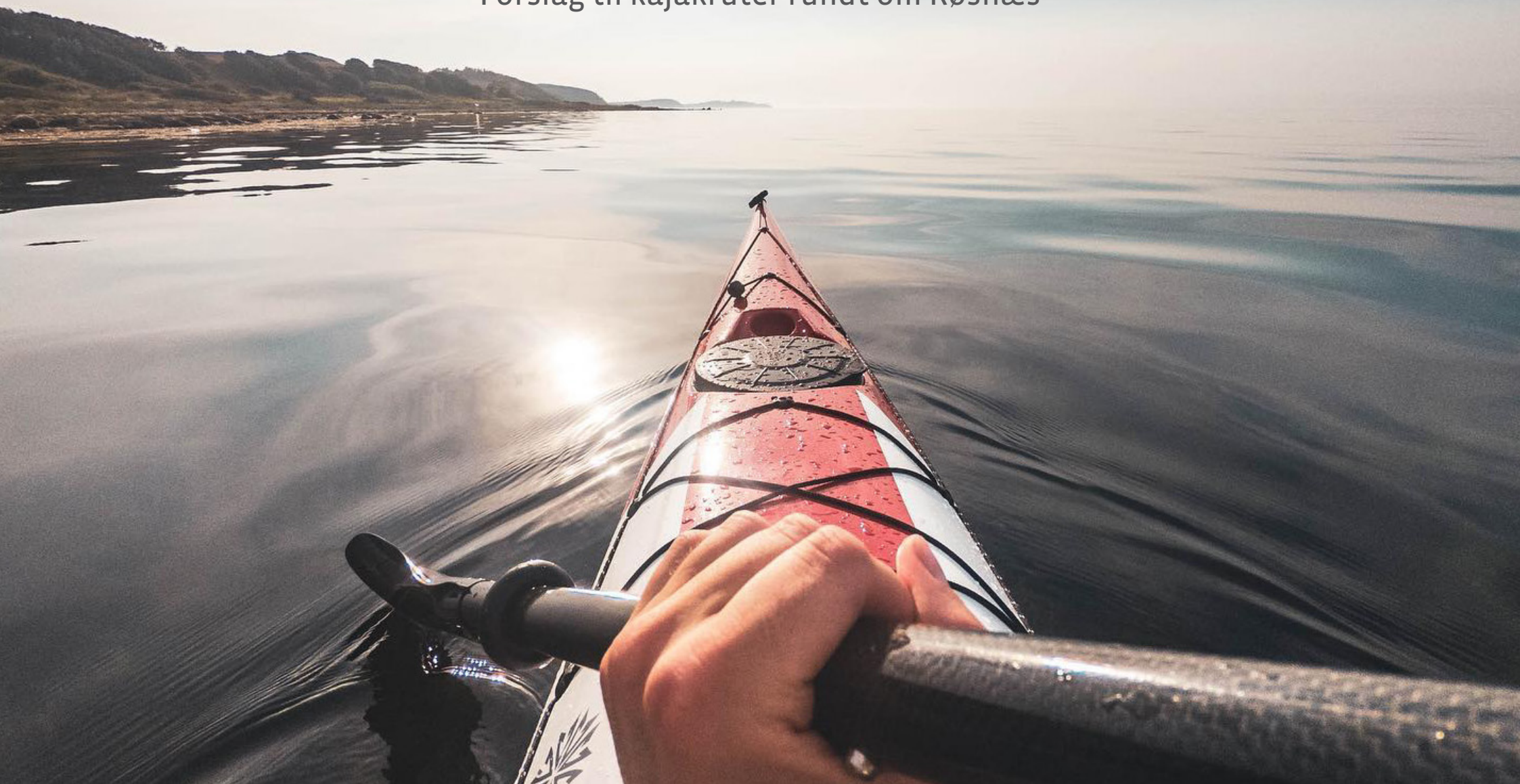

RUNDT OM RØSNÆS

Forslag til kajakruter rundt om Røsnæs

KOLOFON

Titel:

Rundt om Røsnæs
Forslag til kajakruter rundt om Røsnæs

Initiativtagere:

Trine Fogh Lauridsen
Mogens Anholm
Troels Kristoffersen
Tom Christensen
Lis Olsen
Lars Olsen
Anders Kristensen
Camilla Andersen
Martin Kristensen
Kathrine D. Feilskov
Joakim Herløv
Anders Lejbach

Projektet er udviklet af:

Røsnæs Udvikling & Beboerforening
Spektrum Arkitekter
Line Eriksen

Økonomisk støtte:

Røsnæs Udvikling & Beboerforening
Friluftsrådet

Redaktion og layout:

Spektrum Arkitekter

Fotos:

Jørgen Junge, jungesdroneservice
Røsnæs Udvikling & Beboerforening
VisitVestsjælland
Destination Sjælland, fotograf Daniel Villadsen
Spektrum Arkitekter

Røsnæs Udvikling & Beboerforening retter en særlig stor tak til Jørgen Junge/ Junges drone-service for uvurderlig hjælp med fotomateriale

INDHOLD

INTRO

- 4 Røsnæs_ Landskabet
- 6 Røsnæs_ Naturen
- 8 Lystfiskeri
- 10 Røsnæs Rundt
- 12 Rundt om Røsnæs

RUTERNE

- 14 Rute 1
- 17 Rute 2
- 20 Rute 3
- 24 Rute 4
- 30 Rute 5
- 37 Rute 6
- 45 Rute 7
- 51 Rute 8
- 54 Rute 9

OUTRO

- 58 Kom godt afsted_ sikkerhed på turen

KAJAKRUTEN RUNDT OM RØSNÆS

RØSNÆS - HAVNSØ / RØSNÆS – GISSELØRE

Kajakruten Rundt om Røsnæs er en beskrivelse af 9 ruter fordelt på 51 kilometer. Ruterne tager udgangspunkt i Røsnæs havn. Derfra kan man vælge at sætte kursen østpå mod Havnsø eller vestpå mod Gisseløre, der ligger i bunden af Kalundborg fjord.

Teamet bag kajakruterne har gennemgået ruten meter for meter, for at give kajakroeren en ekstraordinær service.

Ruterne byder på en yderst varieret og unik natur, der samtidig går hånd i hånd med et fantastisk dyreliv. På turen kan der f.eks. opleves havørn, marsvin, sæler og vilde heste, der kan ses fra søsiden på den yderste del af Røsnæs.

Formålet med kajakruterne er, at fremvise Røsnæs' storslåede natur fra søsiden. Vi ønsker, at kajakruterne kan bruges som et værktøj til at planlægge ture, ligesom vi ønsker at formidle lokal bevaringsværdig viden, samt oplyse om hvilke muligheder, man har på de benævnte destinationer.

GOD TUR I DET BLÅ!

På Røsnæs kan I opleve storslåede overdrev, stejle klinter, skov, hav, lys og luft. I vil opleve udsigter over havet og landskabet, der tager pusten fra jer.

RØSNÆS ER MED I NY NATURKANON

Miljø- og Fødevarerministeriet offentliggjorde i november 2018 Danmarks nye Naturkanon, og Røsnæs var blandt de 15 dejligste natursteder i Danmark, som juryen udvalgte.

I begrundelsen for udvælgelsen af Røsnæs stod der bla.: "Har du først været her, ved du, at det slet ikke nødvendigt at drage hverken sydover eller nord for landets grænser for at finde dit zen i naturen. Kalundborg byder på en overvældende og ikke så lidt dramatisk natur."

Kom til Røsnæs Rundt, tag venner og familie med og oplev det hele selv!

SKABT AF ISTIDEN

Røsnæs-halvøen er en vold af ler, sand, grus og sten, som blev skubbet op under istiden for 17- 18.000 år siden. Dengang skød en gletsjer fra Østersøen op gennem Storebælt, og skubbede store flager af frossen jord foran sig. Da isen senere smeltede, efterlod den en serie af bueformede randmoræner helt fra Sjælland til Fyn. Røsnæs er den østlige del af en sådan randmoræne, der fortsætter undersøisk til nordspidsen af Fyn. Særligt sydkysterne står stejlt, flere steder med skrænter der er 20-30 m. høje. Kystskrænterne er bemærkelsesværdigt dynamiske. Nogle steder brydes skrænterne ned af havet, og andre steder skrider kysten ud på grund af det plastiske ler, som bliver flydende, når det bliver vådt.

PARALLELLE KYSTER

Røsnæs, som er Sjællands vestligste punkt, har en enestående beliggenhed og en usædvanlig, varieret natur præget af et åbent og stærkt kuperet landskab. Overalt kan I finde imponerende udsigtspunkter. I kan bl.a. se over havet til Sjællands odde, Sejerø og Samsø, og på klare dage er der endda udsigt til både Jylland og Fyn, samt til Storebælt med broen i baggrunden.

Det helt unikke ved Røsnæs er halvøens to parallelle kyster, som flere steder kan opleves samtidigt. Deres udtryk forandrer sig i takt med dagen og solens gang over himlen. De to kyster ser meget forskellige ud – Sydkysten har stejle skrænter og Nordkysten er mere flad. Fælles for begge kyster er, at de er fyldt med forskellige, spændende stentyper, der vidner om isens vandring over Skandinavien.

MASSER AF SOL

Der er gode muligheder for at I kan udforske Røsnæs tørskoet med solen skinnende højt på himlen. Klimaet på Røsnæs hører nemlig til det tørreste og mest solrige i Danmark. Røsnæs har ca. 100 solskinstimer mere end gennemsnittet for resten af landet og ca. 140 mm mindre nedbør. Dette særlige klima, har stor betydning for Røsnæs' plante- og dyreliv. Særligt på Sydkysten finder I planter, blomster og dyr, vi ellers kun ser under sydligere himmelstrøg.

Fossiler og leraflejringer, gravhøje og stendysser, bjergtagende udsigtspunkter, våde enge og koncerter med klokkefrøer, sydvendte skrænter med orkidéer, vindruer og sjældne dagsommerfugle, havørne, kamindompap, marsvin og sæler. Alt dette og meget andet kan du opleve på Røsnæs, da Røsnæs har et rigt og sjældent plante- og dyreliv.

NATURKANONEN

Røsnæs er et af de 15 naturområder i landet, der er med i Danmarks Naturkanon, fordi naturen er noget helt særligt og en oplevelse at besøge. Naturkanon-juryens begrundelse for hvorfor Røsnæs er medtaget i kanonen: *'Røsnæs er et unikt naturområde præget af blomsterrige enge og overdrev samt høje kystskrænter. Stedet er dannet under istiden under en enorm iskappe, som har skubbet grus og sten med sig fra Norge og Sverige, hvorefter denne naturperle er blevet skubbet op som en tange, der ligger omkranset af hav. Det yderste af Røsnæs rummer mange sjældne arter. Området er ikke dyrket, og de varme sydvendte skrænter og dynamikker i landskabet giver levedmuligheder for mange forskellige planter og dyr. Her kan man i forsommeren høre de sjældne klokkefrøer, se den nikkende kobjælde eller finde sjældne sommerfugle, som fx fransk bredpande. Hvis man har mod på det, kan man lede efter den nordlige fugleleder, der for det meste lever skjult i sit underjordiske spind. Disse arter har sammen med mange andre fantastiske arter, fundet et levested på Røsnæs, som er en mangelvare i resten af Danmark. Røsnæs er på alle måder en uforglemmelig naturoplevelse.'*

DE SYDVENDTE SKRÆNTER

På de tørre, solbeskinnede sydvendte skrænter, f.eks. ved Horsedalen findes spændende planter og blomster med arter, der ellers er karakteristiske for mere sydlige himmelstrøg. I kan blandt andet finde den farvestrålende ranunkel, den gule kællingetand, den karakteristiske nikkende kobjælde, den fine hvide hjorterod, den sjove lille knopnelike, den smukke soløje og den fine knoldet mjøddurt.

UDE PÅ ET OVERDREV

På Røsnæs er der bevaret en del overdrev. Før landboreformerne omkring år 1800 var store dele af Danmark dækket af overdrev. Typisk var de svære at dyrke, fordi de lå i tørre egne, på skrånninger og magre jorde. Netop de overdrev er sjældne nu om dage, men findes på Røsnæs. Overdrevets blomster har overlevet siden urtiden. De lever og trives på Røsnæs' jord, der aldrig er blevet pløjet, og hvor græssende husdyr har holdt græsset nede, og krat og buske i skak.

På de sydlige overdrev, kan I se dunet vejbred, hulkravet kodriver, stenbræk og engelskgræs og på bakketoppene er der steppevegetation som glat rottehale, timian, gul evighedsblomst og markbynke.

FUGLE

Røsnæs er et paradis for ornitologer og andre der er interesserede i fugle. Her er både ynglefugle og trækfugle. Fra april til juni yngler bl.a. musvit, blåmejse, bogfinke, stær, sangdrossel og svale. Rørhøg, blichøne, gråand, knopsvane, tornsanger, nat-tergal, solsort og dompap yngler en lidt længere periode, nemlig fra april – august. Særligt forår og efterår kan I se store flokke af trækfugle lette og lande, bl.a. musvåge, tårnfalk, svaler, bogfinke, karmindompap, edderfugl og spurvehøg. Især Vågehøj er et oplagt sted at se på fugle fra. Men også ved Spidsen, Vindekilde og Maderne, er der masser af fugle at spejde efter. Hvis du er heldig, kan du også opleve isfuglen. Den lever også på Røsnæs.

PATTEDYR

På Røsnæs er der både ræve, harer, grævlinger, rådyr, rødmus, halsbåndsmus, muldvarpe og spidsmus. Men I skal have tålmodighed og lede længe, hvis I vil se dem, for de er sky og holder sig helst for sig selv. I hele farvandet rundt om Røsnæs lever marsvinene, hele året rundt. De dage hvor havet er roligt, kan I nemt være heldige at se dem. Der er også set sæler flere steder på Røsnæs, det er dog sjældnere. Et oplagt sted at spejde efter marsvin og sæler, er ved Spidsen.

FRANSK BREDPANDE

Røsnæs har et ret særligt planteliv, som betyder at den meget sjældne sommerfugl med det skønne navn Fransk bredpande, trives her. Sommerfuglen er en af de sjældneste dagsommerfugle i Danmark. Fransk Bredpande kan være lidt svær at få øje på, da den er en lille og grå flyver, som nemt falder i med baggrunden. De flyver hurtigt 5 til 10 cm over jorden med et vingefang på 21 – 26 mm. Hunnen er lidt større end hannen. Sommerfuglen lægger sine æg på bladundersiden af især knoldet mjøddurt og soløje, og højst en centimeter over jordoverfalden. Når den bliver skræmt eller går til ro for natten, søger den op i slåenkrat og gemmer sig. Flyvetiden er fra sidst i april til først i juni og igen fra midt i juli til sidst i august. For nyligt er de også blevet set fra midt i september til først i oktober. De kan bl.a. ses ved Kik-ud.

LYSTFISKERI_ I SÆRKLASSE PÅ RØSNÆS

Røsnæs er et fantastisk sted at snorkle, dykke og fiske. I kan fange havørred hele året rundt. Fra april/maj – afhængig af hvordan vinteren har været, kan I fange hornfisk og i juli og august kan I fange makrel. Midt på sommeren, når havoverfladen er stille, kan I se multen, som er en yderst legesyg fisk, lege tagfat i overfladen.

Udover den fantastiske natur 'på land' tilbyder Røsnæs en lang række oplevelser til vands, blandt andet et yderst varieret lystfiskeri. Særligt aftenfiskeriet er unikt, idet der altid er garanteret panorama udsigt, når solen går ned i horisonten. Maj, juni og juli er kendetegnet for de lyse nætter. I den periode er natfiskeriet utrolig populært, og yderst effektivt, hvis man vil fange havørred.

Særligt på Røsnæs huserer både lokale og tilrejsende inkarnerede lystfiskere, i jagten på havets sølv havørreder. Hvert år på Røsnæs og omegn bliver der fanget talrige og store kystnære havørreder.

Bundforholdene og vanddybden varierer utrolig meget, hvilket afstedkommer en stor variation af planter og fisk. Der er mulighed for at fange, havørred, hornfisk, sild, makrel, multe, torsk, sej, skrubbe, issing, pighvar, slethvar, søtunge. Nogle af arterne f.eks. hornfisk, makrel og multe er sæsonfisk, som typisk ikke 'optræder' i vintermånederne.

I disse år er der fra Kalundborg sportsfiskerforening særligt fokus på optimering af havørredens gydemuligheder i Bregninge å. Det er et stort arbejde, der kræver ildsjæle, accept fra lodsejere og økonomi. Det er yderst positivt, idet Bregninge å rummer et stort potentiale for en god havørredbestand.

FISKERI FRA KAJAK

Fiskeri fra kajak er flere steder yderst populært, og yderst effektivt. Hvad enten man vil fiske målrettet efter havørred eller hygge sig med at fange skrubber på sandbunden.

Kajakken har den store fordel, at man kan komme længere ud, samtidig med, at man bevæger sig lydløst. Der findes deciderede fremstillede fiskekajakker, der i den grad er egnede til formålet. F.eks. den amerikanske Freedom Hawk, som man kan stå oprejst i ligesom man kan det i diverse 'Sit on top' fiskekajakker.

Når man færdes på vandet er det ret almindeligt at møde marsvin og sæler. Begge kan være meget nysgerrige og kommer derfor ofte helt tæt på kajakken. Den blåfinnede Tun der kan veje over 300 kg. er på lykkelig vis tilbage i dansk farvand. Tunen er set i Nordsøen, Skagerrak og Østersøen, så mon ikke om den også periodevis optræder i Kattegat og den nordlige del af Storebælt.

Projektet 'Røsnæs Rundt' er udarbejdet af Røsnæs Udvikling og Beboerforening, Kalundborg Kommune og Spektrum Arkitekter. Projektet indrammer Røsnæs' enestående kystlandskab og de eksisterende seværdigheder med en ny kystrute. Samtidig er der via projektet tilført halvøen række nye oplevelser: 10 nye landmarks. Heraf er der indtil videre blevet etableret et naturrum, der byder velkommen til Røsnæs, et aktivitetshus på havnen, der er blevet centrum for mange slags sejlsportsaktiviteter og fritidsaktiviteter til lands og til vands og 8 mindre landmarks.

FORMÅL

Projektet 'Røsnæs Rundt' retter fokus på Røsnæs, som et overflødhedshorn af landskabelige, historiske, geologiske og biologiske naturoplevelser. Projektet bygger videre på områdets potentialer og eksisterende attraktioner ved at tilføre en række genkendelige og spektakulære landmarks på strategiske steder på halvøen.

Med projektet forbedres mulighederne for at dyrke friluftsliv og styrke naturoplevelserne på halvøen. Røsnæs Rundt er et projekt, der iscenesætter, formidler, tilgængeliggør og aktiverer naturen til vands og til lands på Røsnæs, med udgangspunkt i de stedbundne potentialer.

Med projektet er der skabt en større tilgængelighed til naturen, større kendskab til Røsnæs og bedre forhold for udfoldelse af friluftslivet på Røsnæs. Dette både i forhold til 'kendte aktører i naturen', men i særdeleshed også for nye og bredere målgrupper.

KYSTRUTEN

Kystruten spænder fra naturrummet langs sydkystens stejle skrænter ud til fyret på spidsen og tilbage langs nordkystens stenede strande, hvor den passerer havnen og aktivitetshuset for tilsidst at ende ved naturrummet igen. Ruten er i alt 25 km og består af både nyetablerede trampestier såvel som allerede eksisterende stier. Kystruten er en forlængelse af Kalundborg-Røsnæs stien, der bruges flittigt af dansk vandrelaug.

Udvalgte steder på ruten markeres ved hjælp af de 10 landmarks. Landmarksene øger tilgængeligheden, iscenesætter udvalgte steder og indbyder samtidig til et stop på ruten eller udgør et besøgsmaal i sig selv. Landmarksene fremstår som en slags 'redskaber' udlagt i naturen på særlige steder, som åbner op for nye oplevelser, fortællinger og aktivitetsmuligheder i naturen.

I forhold til den fysiske udformning tager de mindre landmarks form som fx en bænk, en udsigtspost, landtagningspladser til kajaker e.l. og understøtter og faciliterer på den måde aktiviteter både på land og til vands rundt om halvøen. De større landmarks udgøres af henholdsvis naturrummet og aktivitetshuset.

NATURRUMMET

Naturrummet er en naturlig fysisk indgangsportal og et naturligt mødested for forskellige brugergrupper til at opleve Røsnæs' natur og kulturværdier. Naturrummet er det første møde med naturen og herfra starter turen i naturen. Naturrummet føjer sig ind i landskabet, tager hensyn til grundens karakter og samtidig iscenesætter stedets potentialer. Naturrummet rummer information, opholdsrum, toilet, opbevaring og udlån af udstyr etc. Naturrummet blev indviet i maj 2015.

Læs mere om naturrummet på side 49

UDVIKLING AF HAVNEN

På havnen er der opført et Maritimt Aktivitetshus, en række fiskerskure og kajakhotellet 'Havkatten'. Aktivitetshuset på havnen er halvøens største katalysator for vandsportsrelaterede aktiviteter. Aktivitetshuset skaber gode forhold til udfoldelse af forenings- og fritidslivet på Røsnæs og styrker derigennem lokalbefolkningens og udefrakommendes muligheder for at vælge et aktivt friluftsliv. Bygningen øger kendskabet til, hvad der lever i havet og giver besøgende en bæredygtig miljøforståelse samt aktive naturoplevelser på og tæt ved vandet. Aktivitetshuset blev indviet i august 2016. *Læs mere om aktivitetshuset på side 13*

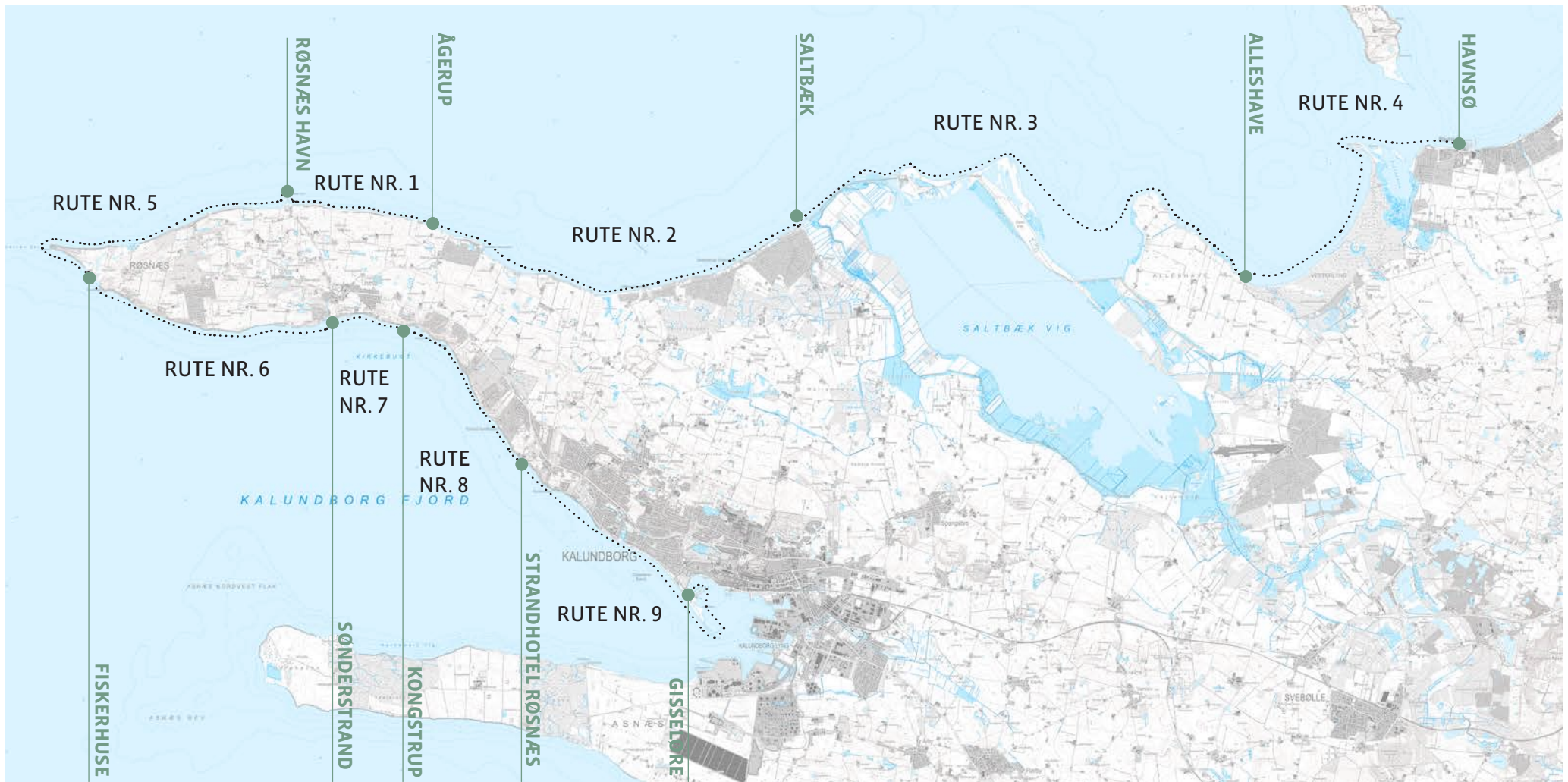

KAJAKRUTEN RUNDT OM RØSNÆS

Som pendant til 'Røsnæs Rundt', som kan betragtes som en 'grøn' oplevelse på land, er 'Rundt om Røsnæs' en 'blå' oplevelse til vands. 'Rundt om Røsnæs' består af 9 kajakruter på i alt 51 km rundt om Røsnæs. Denne rutevejledning er en beskrivelse af ruterne samt en række seværdigheder, der kan opleves undervejs på turen. Rutevejledningen er udarbejdet med henblik på at give alle kajakroere den bedste mulige oplevelse.

Formålet med udarbejdelsen af de 9 kajakruter er primært at fremvise Røsnæs' stor-slåede natur fra søsiden og gøre opmærksom på de muligheder, der er i forhold til at opleve Røsnæs fra vandsiden. Håbet er, at kajakguiden kan bruges som et værktøj til at planlægge ture, kan formidle lokal, bevaringsværdig viden, samt oplyse, hvilke muligheder man har på land på de benævnte steder.

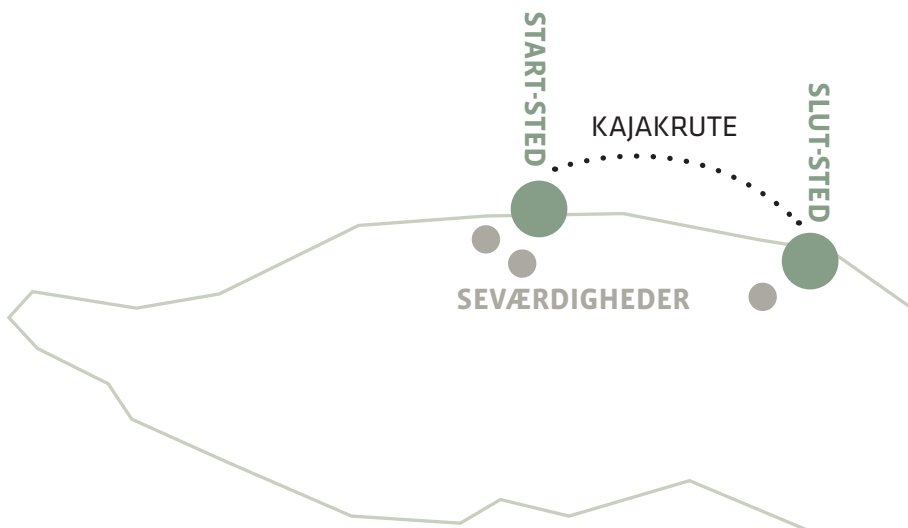
LÆSEVEJLEDNING

Denne rutevejledning kan benyttes til at skabe et overblik over hvilke kajakruter, der oplagt kan opleves rundt om Røsnæs. Rutevejledningen er bygget op af beskrivelser af selve ruterne, start og slut-steder samt en række udvalgte seværdigheder, der knytter sig til de enkelte ruter.

Eksempel

Hvis man fx gerne vil ud og opleve tur nr 4 (Alleshave - Havnsø), kan man starte sin nærlæsning af ruten på den blå side, der beskriver 'Alleshave' som start-sted. Herefter følger en beskrivelse på to sider af ruten mellem Alleshave og Havnsø. Side 1 er et kort over ruten og en kort beskrivelse. Denne side kan evt. printes og tages med på turen. Side 2 går lidt mere i dybden, omkring hvad man kan forvente på selve ro-turen.

Inden slut-stedet 'Havnsø' beskrives, kommer en beskrivelse af de tre udvalgte seværdigheder, der knytter sig til denne rute, nemlig seværdighed nr 6; Eskebjerg Vesterlyng, seværdighed nr 7; Stold, Ægholm & Tranevejle og seværdighed nr 8; Nekselø & Sejro.

KAJAKRUTERNE

Ruterne byder på en yderst varieret og unik natur, der samtidig går hånd i hånd med et fantastisk dyreliv. Fra vandsiden på den yderste del af Røsnæs, kan der f.eks. opleves havørn, marsvin, sæl og vilde heste. De 9 kajakruter er beskrevet rute for rute.

Ruterne er beskrevet med sort skrift på hvid baggrund. Alle ruter starter med et kort, der evt. kan printes ud og tages med på turen.

START OG SLUT-STEDER

Røsnæs Havn er beskrevet som startstedet, hvorfra man kan vælge at sætte kursen østpå mod Havnsø eller vestpå mod Gisseløre, der ligger i bunden af Kalundborg fjord. Når det så er sagt, bestemmer du naturligvis hvorfra og hvortil du roer:-) Alle 'start og slut steder' er beskrevet imellem hver tur-beskrivelse. Der er angivet hvilke praktiske faciliteter, der findes på de enkelte steder (toilet, parkering etc)

Start og slut-stederne er beskrevet med hvid skrift på blå baggrund.

SEVÆRDIGHEDER

Undervejs på kajakruterne og til fods fra destinationerne passeres en række seværdigheder. Disse er nummereret og beskrevet løbende igennem rutevejledningen. De oplyste seværdigheder er blot et udtryk for et udvalg - der er helt sikkert mange andre seværdige oplevelser, der ikke er oplyst her.

Seværdighederne er beskrevet med sort skrift på lysebrun baggrund.

RØSNÆS HAVN

Røsnæs Havn, også kaldet Nyby Havn, ligger centralt placeret på det smukke Røsnæs og skaber adgang til halvøen fra vandsiden. Røsnæs havn er et oplagt udgangspunkt for kajakture rundt om Røsnæs. Udover et hyggeligt havnemiljø med bådepladser, fiskeskure, kajakklub og et dejligt aktivitetshus (se mere på side 13), er der en populær lavvandet sandstrand vest for havnen.

Der er gode parkeringsforhold vest for havnen. Herfra er der kort afstand til vandet, så kajakkerne let kan isættes og optages. I kan proviantere i Dagli' Brugsen på Søbakken 11, cirka 2 km syd for havnen.

Røsnæs havn blev etableret i begyndelsen af 2. Verdenskrig og har særligt igennem de seneste år gennemgået store forandringer. Udover at have fastlæggende både og sejlene gæster er der på havnen opført et aktivitetshus, kajakhotel, fiskeskure og sauna. I sommerhalvåret er der åben kiosk, hvor der kan købes is, pølser, kage og diverse forfriskninger.

FAKTABOKS

Koordinater

Lat/Long:

55.751424

10.944761

DMS:

55° 45' 5.1264" N

10° 56' 41.1396" E

P-plads

Toilet

Bad

Kiosk

Sauna

Isætning

Vand

Indkøb (2 km)

Shelter (700m)

Under udvikling

DET MARITIME AKTIVITETSHUS

SEVÆRDIGHED NR 1

Det Maritime Aktivitetshus blev indviet i 2016 som en del af det samlede projekt 'Røsnæs Rundt'. Aktivitetshuset har skabt en ny fantastisk mulighed for samvær og aktiviteter på havnen. Aktivitetshuset har status som 'blåt støttepunkt' for skoleelever, lystfiskere, havsportudøvere og andre natur- og vandinteresserede.

Aktivitetshuset indeholder omklædningsrum med badefaciliteter og sauna. Desuden findes der lokaler, hvor man kan sidde i 'Kabyssen' og drikke kaffe og spise sin medbragte mad. Det Maritime Aktivitetshus ligger på kanten af havnen og havet. Bygningen understøtter sejlsport og det maritime liv i havnen i form af fx udspring/adgang til dybt vand, bad, lockers, omklædning, isætning af kajaker, udekøkken, kajak-opbevaring, mulighed for undervisning o.l. samt strandjægeres og fiskernes aktiviteter.

Ved siden af Aktivitetshuset ligger 'Havkatten', som blev indviet i 2018 og rummer kajakhotel, klublokale og havnekiosk. Tilsammen er de to bygninger med til at skabe et 'maritimt leben' med liv og aktivitet både på havnen og ikke mindst i vandet.

RUTE NR. 1_ RØSNÆS HAVN - ÅGERUP

Rute 1 har sit udgangspunkt i Røsnæs havn. Fra Røsnæs sejler man mod øst langs kysten, indtil man kommer til Ågerup, hvor der er mulighed for at overnatte på en naturlejrplads.

Ruten er egnet for begyndere og let øvede, da det er let at sætte i Røsnæs Havn. Bemærk, at det ikke er muligt at parkere nær Ågerup.

1 Det Maritime Aktivitetshus

2 Langdyssen ved Ågerup

RUTE NR. 1

RØSNÆS HAVN - ÅGERUP

3 KM

Fra Røsnæs Havn sejler I mod øst. Strækningen er relativt lavvandet og kysten er stenet. På strandoverdrev og kystskrænter går der indimellem græssende køer og heste, og bag kystskrænterne er landskabet domineret af opdyrkede marker og spredte træbevoksninger.

Efter 3 kilometers sejlads ankommer I til Ågerup.

LANGDYSSEN VED ÅGERUP

SEVÆRDIGHED NR 2

Ved Ågerup ligger der, på Strandhøjgårds jord nær kystskrænten, en langdysse omkranset af en række sten. Langdysse er et fredet gravmæle fra yngre stenalder (fra 3900 f.Kr. til 1800 f.Kr.). Dysse måler 11 x 30 meter og vender nord/syd, og da den blev udgravet i 1800-tallet, fandt man i den nordøstlige ende et sammenstyrtet gravkammer med et skelet i, men ingen oldsager.

ÅGERUP

I Ågerup er der et mindre slæbested på stranden, hvor I kan tage kajakkerne op. Fra slæbestedet er der, via en låge, adgang til en primitiv naturlejrplads hos en privat lodsejer på Strandhøjgård. Her er der mod et beskedent beløb adgang til teltpladser, shelter, bålsteder, vand, toilet og bad. Shelteret er en gammel jolle, der er vendt på hovedet og har plads til fire overnattende. På grunden ligger der en stor langdysse, et gravsted fra den yngre stenalder (se side 15).

Olav, der ejer Strandhøjgård, er meget gæstfri, og I er velkomne til at ringe til ham på 61759447 eller henvende jer personligt, når I ankommer. I kan også finde information på www.udinaturen.dk.

Der er ikke mulighed for at parkere nær Langdyssen Ågerup, og stedet er derfor ikke egnet som første startpunkt eller slutdestination for en kajaktur. Ved Ågerup Havn er der ikke mulighed for op- og itagning. Nærmeste parkeringsplads ligger i Vollerup cirka 5 kilometer mod øst.

FAKTABOKS

Koordinater

Lat/Long:

55.751424

10.944761

DMS:

55° 45' 5.1264" N

10° 56' 41.1396" E

Toilet

Isætning

Bad

Vand

Bålsted

Shelter

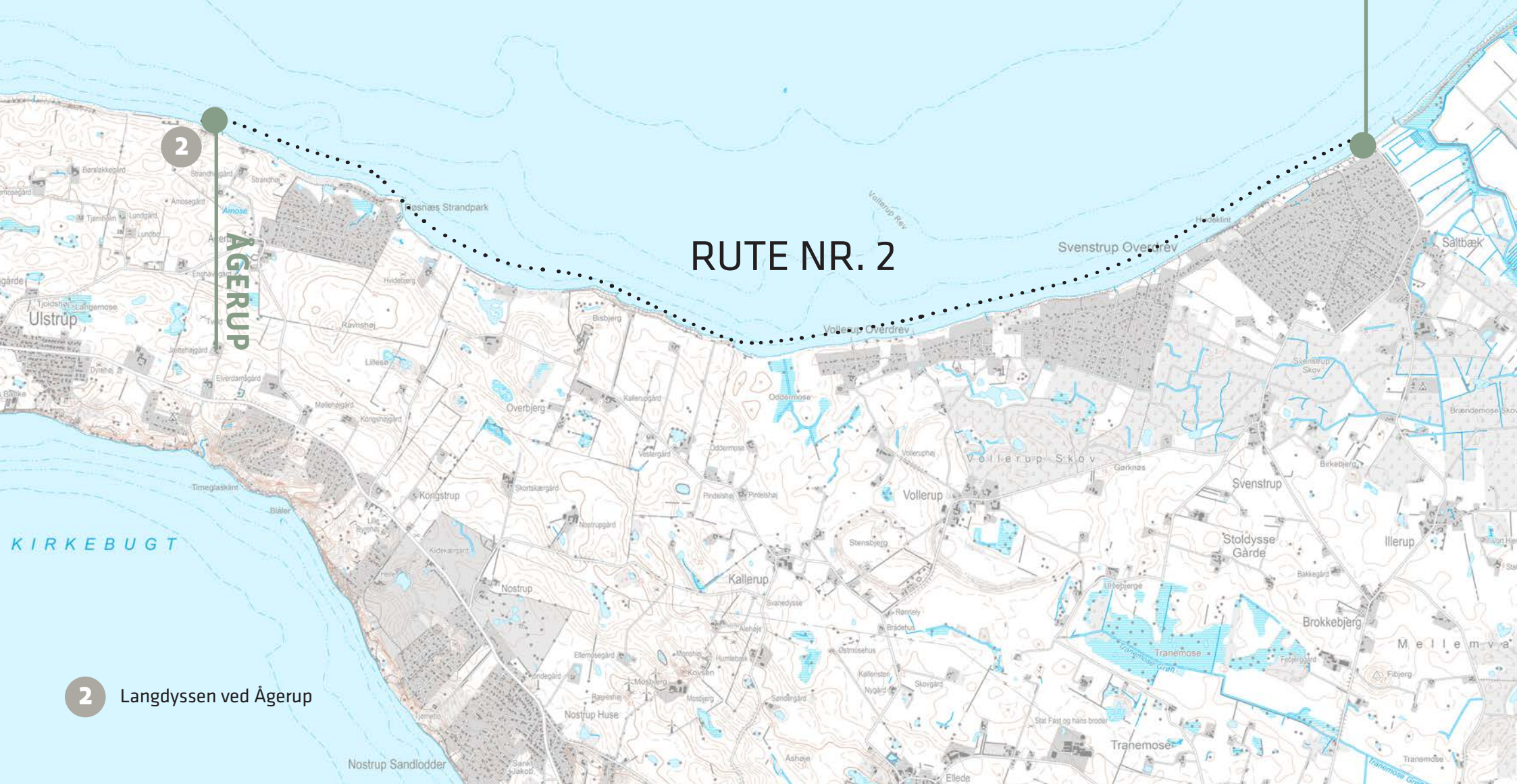
Teltplads

RUTE NR. 2_ ÅGERUP - SALTBÆK

Rute 2 starter ved Langdyssen ved Ågerup, hvor der findes en naturlejrplads. Fra Ågerup sejler man mod øst langs kysten til man når Saltbæk, hvor der er mulighed for at overnatte på Kalundborg Camping.

Bemærk, at det ikke er muligt at parkere nær Langdyssen ved Ågerup. Derfor er stedet ikke egnet som slutdestination eller første startpunkt for en tur. Nærmeste parkeringsplads er ved Vollerup, cirka 5 kilometer mod øst, hvor kajakken kan isættes.

2 Langdyssen ved Ågerup

18

RUTE NR. 2

ÅGERUP - SALTBÆK

7 KM

Kyststrækningen mellem Langdyssen ved Ågerup til Saltbæk er kendetegnet af de store sommerhusområder i Ågerup, Vollerup, Svenstrup og Saltbæk, der fra havet mest ses som skovklædte områder bag kystskrænterne.

Ud over kajaksejlsads er kyststrækningen et yndet område for fritidsaktiviteter som vandring, ridning og – ikke mindst – badning. Strandene er mange steder stenede, men vandet er klart, og i sommerhalvåret er der opstillet utallige private badebroer på strandene. Ågerup Strandpark, der passerer efter cirka 1 kilometers sejlsads, har sin egen lille havn og ved Vollerup Overdrev og Saltbæk er der offentlige strande med badebro.

Følg kystlinjen til I når til Saltbæk Strand, hvor der er et fint, støbt slæbested.

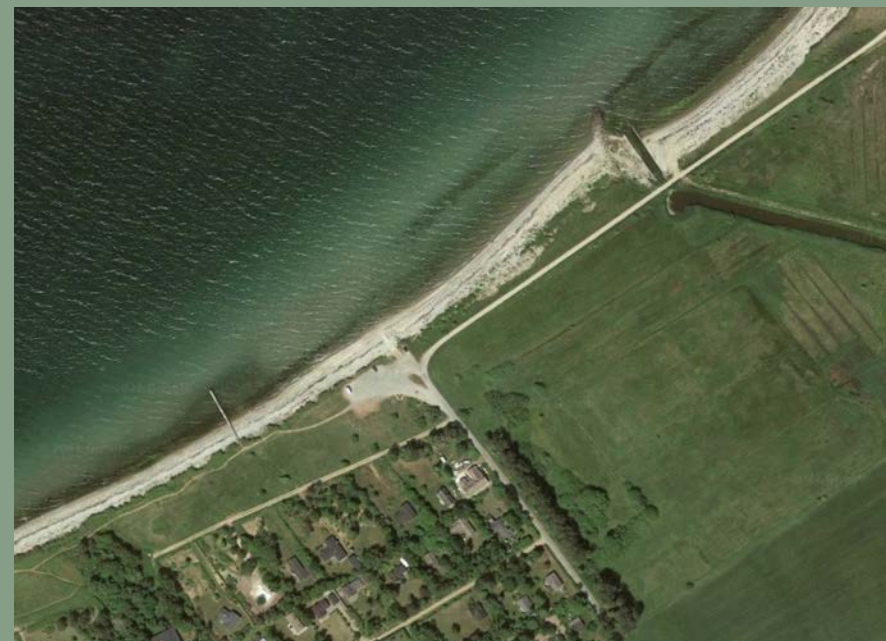

SALTBÆK

Ved Saltbæk Strand er der et fint, støbt slæbested. Fra slæbestedet er der adgang til en stor offentlig parkeringsplads, der ligger helt ud til vandet. På parkeringspladsen er der toiletter. Saltbæk Strand er et fint sted at bade – og der er gode muligheder for at fiske efter havørred om foråret og efteråret.

Fra slæbestedet er der 1,7 kilometer til Kalundborg Camping på Saltbækvej 88. På campingpladsen er der, ud over hytter og teltpladser, for nyligt opført et shelter med plads til seks personer. I kan læse mere og reservere plads på www.kalundborg-camping.dk.

FAKTABOKS

Koordinater

Lat/Long:

55.743297

11.108706

DMS:

55°44' 35.9" N

11°06' 31.3" E

P-plads

Isætning

Toilet

Shelter (1,7 km)

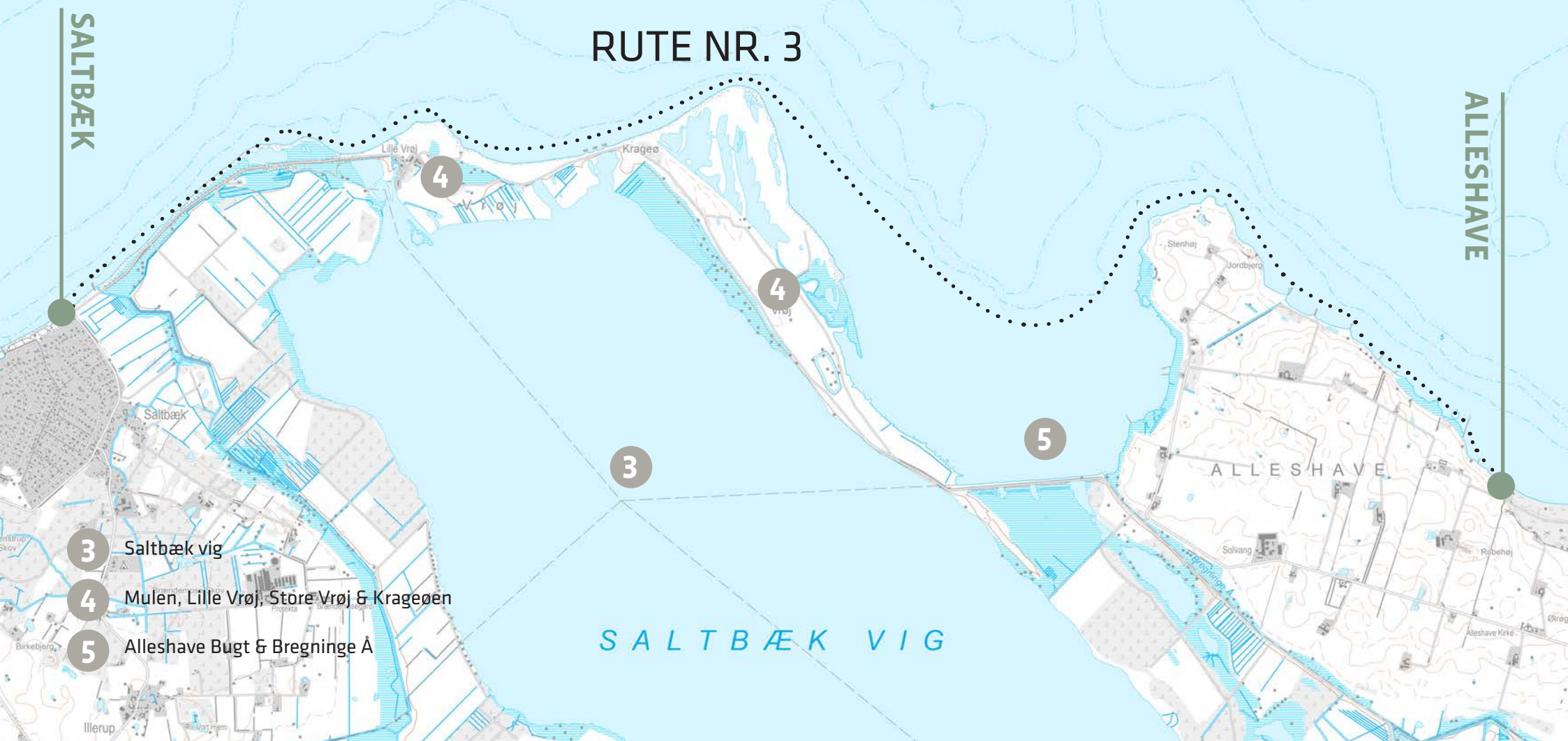
Campingplads
(1,7 km)

RUTE NR. 3_ SALT BÆK - ALLESHAVE

Rute 3 har sit udgangspunkt ved Saltbæk, hvor der er et godt slæbested tæt på Vrøj parkeringsplads. Fra Saltbæk sejler man mod øst, nord om øerne og dæmningen, der afgrænser Saltbæk Vig. Man kan enten vælge at sejle ind i den lavvandede Alleshave Bugt eller krydse direkte over til Nørrehoved på halvøen Alleshave. Herfra er der cirka 2 kilometer til Alleshaves Bådelaug.

Bemærk, at Saltbæk Vig er et fredet Natura 2000-område. Det betyder, at man kun må færdes langs kysten – ikke på selve søen eller strandene omkring den.

RUTE NR. 3

SALTBÆK - ALLESHAVE

10 KM

Fra Saltbæk sejler I øst-nordøst, hvor I passerer Lille Vrøj, Store Vrøj og Krageøen. Øerne er forbundet af en dæmning, der afgrænser Saltbæk Vig (*læs om øerne på side 22*). Saltbæk Vig er i dag et fredet naturområde, der er lukket for offentligheden (*læs om Saltbæk Vig på side 21*)

Fra spidsen af Krageøen kan I se ind i bunden af Alleshave Bugt, hvor Bregninge Å har sin udmundning (*se side 22*). I kan vælge at følge kystlinjen og sejle ind i bugten, der er meget lavvandet. Bemærk, at der ligger mange store sten på sandbunden.

I stedet for at sejle ind i bugten kan I vælge at krydse lige over til Nørrehoved på halvøen Alleshave – en tur på cirka 3 kilometer i lige linje. Herfra sejler I videre rundt om Alleshave.

Når I har rundet halvøen befinder I jer i Sejerøbugten og kan se Nekselø mod nord-øst, og Vesterlyngs flade strandenge i bugtens sydøstlige del.

Efter cirka tre kilometers sejlads fra Nørrehoved slutter ruten ved Alleshave Bådelaug, hvor der er et mindre, støbt slæbested.

SALTBÆK VIG

SEVÆRDIGHED NR 3

Saltbæk Vig blev dannet af smeltevandsfloder i sidste istid, og var indtil slutningen af 1800-tallet en naturlig, lavvandet vig med havvand. Fra gammel tid var her gode betingelser for fiskeri, og arkæologer har fundet spor efter mange hundrede stenalderboplads omkring vigen. Her er blandt andet fundet fiskekroge, spyd og rester af ruser.

I dag er Saltbæk Vig omdannet til en brakvandssø, der er cirka 2 kilometer bred og 8 kilometer lang. Med sine 16,1 kvadratkilometer er det den største sø i Vestsjælland og den femtestørste i Danmark. Søen er et resultat af et mislykket inddæmningsprojekt, der blev påbegyndt i 1866. Planen var at pumpe vigen tør for vand og omdanne det til landbrugsjord. Derfor blev der opført tre dæmninger, der skulle forbinde Røsnæs, øerne Store og Lille Vrøj og halvøen Alleshave i øst, så vigen blev afskåret fra Sejerøbugten.

Det var et enormt projekt efter datidens målestok, og økonomien skred gang på gang. I 1875 var vandstanden sænket med 4,3 meter, men steg igen. Tørlægningen af Saltbæk Vig lykkedes aldrig, og efter flere konkurser – og et digebrud under en storm i oktober 1921 – blev projektet til sidst opgivet.

I dag holdes vandstanden 1,2 meter under havets overflade, og Saltbæk Vig er et spændende naturområde, der blandt andet byder på en stor bestand af kronvildt, havørne og mange arter af vadefugle. Som Natura 2000 område er Saltbæk Vig en del af et netværk af naturområder, der skal beskytte sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter af vilde dyr og planter. Området blev fredet i 1992 og er lukket for offentligheden. Det betyder, at man må færdes langs kysten, men ikke bevæge sig ind i landet.

MULEN, LILLE VRØJ, STORE VRØJ & KRAGEØEN

SEVÆRDIGHED NR 4

Mod Sejrøbugten var Saltbæk Vig i gamle dage afgrænset af strandvoldsdannelserne Mule, Lille Vrøj, Store Vrøj og Krageøen. Det var derfor naturligt at anlægge en dæmning her, da man påbegyndte det store (og mislykkede) landvindingsprojekt i 1866 (*se side 21*). Øerne er dannet af sand og grus, der er skyllet ind af havet gennem århundreder – og i dag er de altså forbundet af Vrøj-dæmningen, der lukker Saltbæk Vig.

Man kan stadig se rester af de gamle pumpemøller og arbejder- og funktionærboliger på Lille Vrøj. Her ligger også Vrøjgården, der huser områdets eneste faste beboere, nemlig inspektøren for Saltbæk Vig og hans familie. Inspektøren sørger for naturplejen i området – blandt andet går der kvæg, der afgræsser strandengene.

På Krageø, der er den østligste ø i rækken, er der i midten af sidste århundrede anlagt et 'fuglefjeld' af en fugleinteresseret mand. Det var ideen, at det skulle tiltrække lomvier, alker og andre havfugle. 'Fjeldet' blev aldrig en succes hos fuglene, men fra toppen er der fin udsigt over store dele af Vrøj og Saltbækvig-området.

ALLESHAVE BUGT & BREGNINGE Å

SEVÆRDIGHED NR 5

Alleshave Bugt er en del af Sejrøbugten, som tidligere lå i åben forbindelse med Saltbæk Vig. Bugten måler cirka 2 x 2 kilometer og er meget lavvandet – på et stort areal er vanddybden under 50 centimeter. Flod og ebbe betyder, at det er let for ænder og vadefugle at finde føde her, og derfor tiltrækkes de i store flokke.

I bunden af bugten har Bregninge å sit udløb. Åen strækker sig langt ind i landet og er resterne af den mægtige smeltevandsflod, der opstod i slutningen af sidste istid, og som har formet mange af Vestsjællands landskaber. Ved udmundingen af åen har man fundet to forhistoriske fiskegærder, der anses for at være de bedst bevarede af deres art i Danmark.

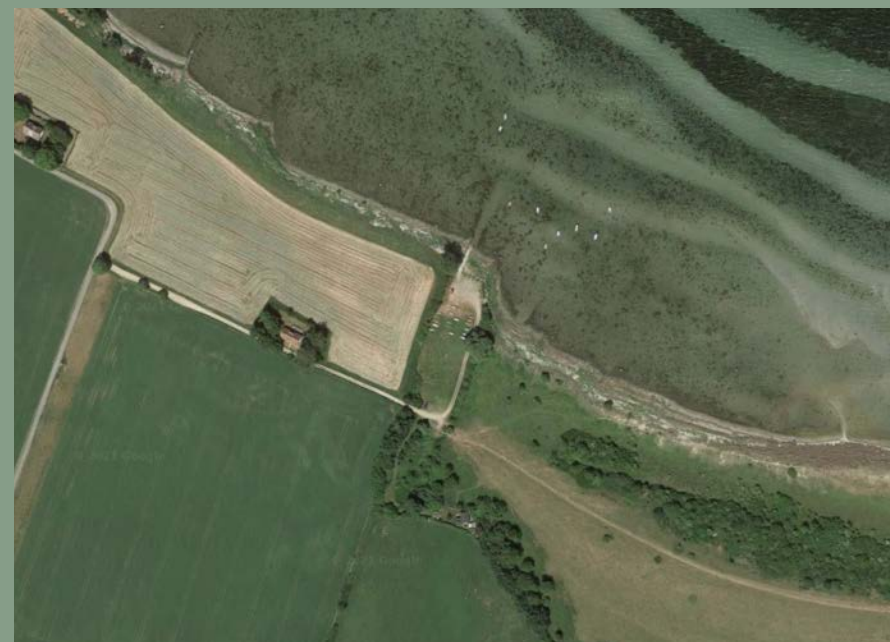

ALLESHAVE

Ved Allehave Bådelaug er der et mindre, støbt slæbested. Her er der bordebænkesæt i hyggelige omgivelser, hvor I kan nyde jeres medbragte mad med udsigt til Vesterlyng, Sejerø og Nekselø.

Der er mulighed for at parkere tæt på optrækningsstedet

Læs mere om Allehave Bådelaug her: www.alleshavebaadelaug.dk

FAKTABOKS

Koordinater

Lat/Long:

55.731028

11.251950

P-plads

Isætning

DMS:

55° 43' 51.7" N

11° 15' 07.0" E

RUTE NR. 4_ ALLESHAVE - HAVNSØ

Rute 4 starter ved Alleshave Bådelaug og følger kysten forbi Eskebjerg Vesterlyng. Ruten går nord om halvøen Stold, hvor militæret har øvelsesterræn. Man bør derfor undersøge, om der er øvelse, inden man tager af sted.

Efter Stold sejler man øst, forbi Ægholm og Tranevejle, indtil man lander i Havnsø. Her er der gode havnefaciliteter, man kan proviantere, og der er mulighed for at overnatte på Vesterlyng Camping.

NEKSELØ BUGT

ALLESHAVE

HAVNSØ

RUTE NR. 4

BÆK VIG

- 6 Eskebjerg Vesterlyng
- 7 Stold, Ægholm & Tranevejle
- 8 Nekselø

RUTE NR. 4

ALLESHAVE - HAVNSØ

8 KM

Fra Alleshave sejler I langs kysten mod nordøst. Efter cirka 1 kilometers sejlads passerer I Eskebjerg Vesterlyng, som er et stort fredet område, hvor heste og køer færdes frit på kystheden (*læs mere om Eskebjerg Vesterlyng på side 26*). Vesterlyngs badestrand er børnevenlig og yderst populær på grund af det lave vand og fine sand. Desuden er den let tilgængelig fra flere offentlige parkeringspladser tæt på vandet. På nogle af parkeringspladserne er der toiletter.

Efter Vesterlyng passeres halvøen Stold, der benyttes af militæret som skydeterræn (*læs mere om Stold på side 26*). Det er vigtigt, at I undersøger, om der er øvelse inden I sejler afsted; det er nemlig både farligt og forbudt at sejle forbi Stold, når der skydes! I kan finde oversigter over planlagte øvelser på www.forsvaret.dk/da/oevelsesaktiviteter/region-sjaelland/stold-skydeterran-og-skydebaner/ eller på Trygfondens app 'Sejl Sikkert'. Øvelser bliver desuden varslet af en kugle hejst i signalmasten og blinkende hvidt lys.

Efter Stold passerer I Ægholm, der næsten dækker for åbningen til vådområdet Tra-nevejle. Mod nord kommer Nekselø til syne og Sejerø kan anes i det fjerne. Nekselø ligger tæt på kysten, og rutinerede kajakroere kan sejle nær øen og nyde synet af de dramatiske kystskrænter på øens vestkyst (*læs mere om Nekselø og Sejerø på side 26*).

Ruten slutter i Havnsø, hvor I kan isætte og optage kajaker både øst og vest for havnen. Det er ideelt på den vestlige side, hvor der kan køres helt ud til vandkanten. Der er en offentlig tidsubegrænset parkeringsplads 50 meter fra kysten.

ESKEBJERG VESTERLYNG

SEVÆRDIGHED NR 6

Eskebjerg Vesterlyng er et særegent landskab, formet af flyvesand, der har aflejret sig på gammel, hævet havbund. På Vesterlyng findes Sjællands største kysthede. Mod vest ligger fem kilometer børnevenlig, lavvandet sandstrand, der strækker sig fra Alleshave i vest til Stold i nord. Bag strandene ligger klitter og kysthede, der veksler mellem kratbevoksninger, overdrev og fugtige lavninger, hver med sit særlige dyre- og planteliv. Vesterlyng blev fredet i 1945 på grund af den store rigdom af arter og de vigtige landskabelige værdier, blandt andet to vandreklitter, der ligger i områdets sydlige del.

Vesterlyng har formentlig været fælles græsningsareal for de omkringliggende landsbyer helt tilbage i Middelalderen – måske endda længere. Området afgræsses fortsat om sommeren af køer og heste fra de nærliggende gårde, og er i dag den sidste rest de store fælles græsningsområder, der engang var så almindelige langs Sejerøbugten, men som de fleste steder nu er bebygget med sommerhuse.

Landskabet har altså været præget af mennesker igennem mange hundrede år. Et andet eksempel på dette er den lille skov, Mareskoven, som ligger i Vesterlyngs østlige hjørne. Mareskoven er en stævningsskov, hvor man tidligere plantede træsorter som hassel og elm. Træerne blev beskåret tæt hvert år for at levere lange lige grene til at bygge hegn af. Ud over de særlige naturtyper, er der en del oldtidsminder i området. Et af disse ligger umiddelbart nord for Mareskoven hvor en række af bronzealderhøje også minder om, at mennesker har haft deres liv her langt tilbage i tiden.

STOLD, ÆGHOLM & TRANEVEJLE

SEVÆRDIGHED NR 7

Nord for Vesterlyng strækker to halvøer sig mod vest og mod øst. Den vestlige halvø, Stold, er militært skydeterræn og har været det siden 1934. Der er ikke offentlig adgang til Stold, og det er forbudt at passere, når der er skydeøvelse. Den anden halvø, Ægholm, hvor der kommer mange ynglende fugle, lukker næsten af for Tranevejle, der er et lavvandet vådområde med tilstødende strandenge.

Tranevejle minder om marsklandskaberne i Sønderjylland. Strandengene er gennemskåret af naturlige kanaler, såkaldte loer, der transporterer saltvand til engene. Fordi strandengene fra tid til anden bliver oversvømmet, er floraen præget af planter, der tåler saltvandet. Tranevejles strandenge støder op til Vesterlyngs hedelandskab.

NEKSELØ & SEJRØ

SEVÆRDIGHED NR 8

Nekselø er en lille ø der ligger tæt på Sjællands kyst. Det tager blot 20 minutter at sejle med den lille færge fra Havnsø til færgestedet på øens østside. Øen er blot 2,2 kvadratkilometer stor og har kun få fastboende beboere. Landskabet er et kuperet, og fra toppen af de stejle skrænter på øens vestkyst er der en storslået udsigt over bugten og mod Røsnæs.

Sejerø er større, cirka 12,5 kvadratkilometer, og ligger længere mod nord – cirka 5 kilometer fra Sjælland. Det tager en god time at komme hertil med færgen fra Havnsø. Sejerø består af en dobbeltrække af randmorænebakker, der i stenalderen var selvstændige små øer. Senere blev øerne forbundet ved dannelser af strandvolde. På øens sydlige del kan man se aflejringer i klinerne fra den sidste istid.

HAVNSØ

Havnsø er en hyggelig lille havneby, der ligger i bunden af Nekseløbugten, midt i et meget smukt naturområde. Mod øst ses Vejrhøj og Bjergene, mod nordvest ses Nekselø og længere borte Sejerø. Mod vest ligger det fredede Vesterlyng, med fine sandstrande og fritgående kreaturer og heste (*læs om Vesterlyng på side 26*).

Havnen er en kombineret fiske- og lystbådehavn med 250 faste lystbådepladser. Her er fast færgefart til Nekselø og Sejerø (*læs om de to øer på side 26*). Færgerne sejler flere gange om dagen afhængigt af ugedag og årstid – find oplysninger om sejlplan, priser, pladsbestilling mm. på <https://kalundborg.dk/borger/veje-teknik-og-miljoe/sejeroebugtens-faerger>

Der er flere gode spisesteder nær havnen, og gode mulighed for at proviantere. I sommerperioden skaber de mange lystsejlere masser af liv, og en del kommer her for at fiske. Man kan både fiske fra havnemølen og på begge sider af havnen, hvor man kan fange blandt andet havørred, hornfisk og multe.

Hvis I vil overnatte i Havnsø, er her en god campingplads. Vesterlyng Camping ligger på Ravnholtvej 3, cirka to kilometer fra havnen – følg Lyngvej mod sydvest. Campingpladsen, der både har hytter, shelters og teltpladser, ligger tæt ned til vandet, og I kan vælge at sejle direkte dertil gennem den meget lavvandede Tra-nevejle. I kan finde mere information på www.vesterlyng-camping.dk

FAKTABOKS

Koordinater

Lat/ Long

55.753920

11.321962

DMS:

55° 45' 14.1" N

11° 19' 19.1" E

P-plads

Toilet

Bad

Kiosk

Sauna

Isætning

Vand

Indkøb

Restaurant

Campingplads

RØSNÆS HAVN

Røsnæs Havn, også kaldet Nyby Havn, ligger centralt placeret på det smukke Røsnæs og skaber adgang til halvøen fra vandsiden. Røsnæs havn er et oplagt udgangspunkt for kajakture rundt om Røsnæs. Udover et hyggeligt havnemiljø med bådepladser, fiskeskure, kajakklub og et dejligt aktivitetshus (se mere på side 13), er der en populær lavvandet sandstrand vest for havnen.

Der er gode parkeringsforhold vest for havnen. Herfra er der kort afstand til vandet, så kajakkerne let kan isættes og optages. I kan proviantere i Dagli' Brugsen på Søbakken 11, cirka 2 km syd for havnen.

Røsnæs havn blev etableret i begyndelsen af 2. Verdenskrig og har særligt igennem de seneste år gennemgået store forandringer. Udover at have fastlæggende både og sejlene gæster er der på havnen opført et aktivitetshus, kajakhotel, fiskeskure og sauna. I sommerhalvåret er der åben kiosk, hvor der kan købes is, pølser, kage og diverse forfriskninger.

FAKTABOKS

Koordinater

Lat/Long:

55.751424

10.944761

DMS:

55° 45' 5.1264" N

10° 56' 41.1396" E

P-plads

Isætning

Toilet

Vand

Bad

Indkøb (2 km)

Kiosk

Shelter (700m)

Under udvikling

Sauna

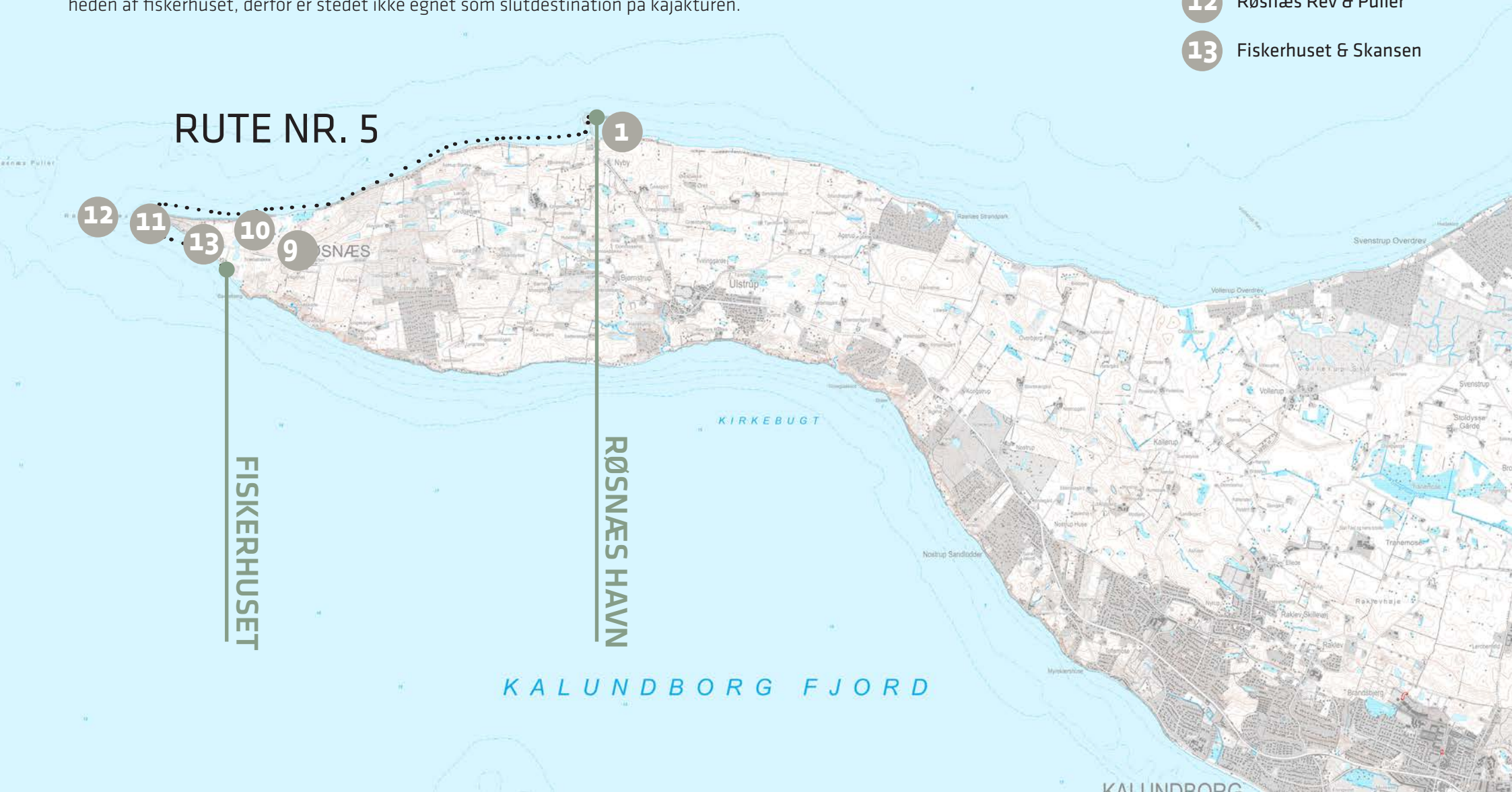

RUTE NR. 5_ RØSNÆS HAVN - FISKERHUSET

Rute 5 har sit udgangspunkt i Røsnæs Havn. Fra Røsnæs sejler man vestpå og passerer Maderne og Skanseskoven inden man, efter cirka 5 kilometers sejlads, runder spidsen af Røsnæs, der er Sjællands vestligste punkt. Ved spidsen skal man være særligt opmærksom på Røsnæs Rev, da strømmen her kan være kraftig. Find information om aktuelle vejr- og strømforhold på www.dmi.dk. Ruten slutter på sydsiden af Røsnæs, ved det lille fiskerhus sydøst for fyret. Bemærk, at der ikke er en parkeringsplads i nærheden af fiskerhuset, derfor er stedet ikke egnet som slutdestination på kajakturen.

- 1 Det Maritime Aktivitetshus
- 9 Maderne
- 10 Skanseskoven
- 11 Røsnæs Fyr
- 12 Røsnæs Rev & Puller
- 13 Fiskerhuset & Skansen

RUTE NR. 5

RØSNÆS HAVN - FISKERHUSET

6 KM

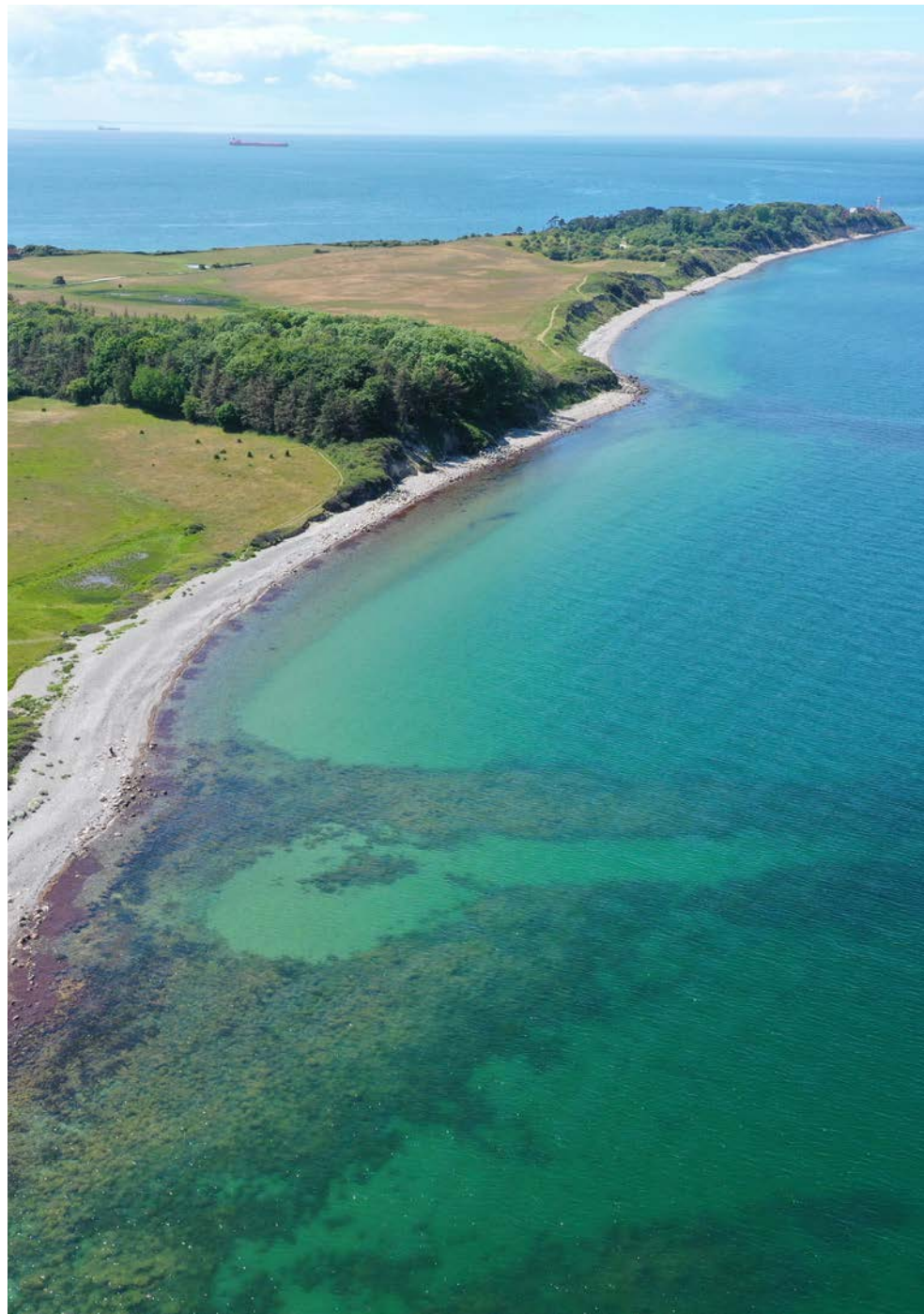
Fra Røsnæs Havn sejler I mod vest. Efter ca. 3,5 km passerer I et stort grønt område, hvor der i sommerhalvåret går græssende køer og vilde heste. Området hedder 'Maderne' (*læs om Maderne på side 32*). Efter Maderne når I den lille pynt, hvor Skanseskoven strækker sig helt ned til kysten (*læs om Skanseskoven på side 33*). I Skanseskoven findes der en større lejrlads med tre sheltere, der skal reserveres på www.udinaturen.dk

600 meter efter Skanseskoven, umiddelbart inden Fyrskoven, fører en lang stejl trappe fra stranden op til en stor offentlig parkeringsplads. Det er muligt, men temmelig vanskeligt at isætte og optage kajakken herfra, og kræver at man er to personer.

Længere mod vest runder I Røsnæs Fyr og det store rev (*læs mere om fyret på side 33 og revet på side 35*). Vær meget opmærksom på strømmen, der kan være kraftig her. Find information om aktuelle vejr- og strømforhold på www.dmi.dk.

På sydsiden af spidsen fører en naturtrappe direkte op til fyret. Nedenfor fyret, kun fem meter fra vandet, er der et lille frit tilgængeligt (og yderst populært!) shelter bygget ind i skrænten. Shelteret er et af de landmarks, der er opført på Røsnæs Rundt-ruten.

Ruten slutter, når I har sejlet cirka 1 kilometer mod øst langs Røsnæs' sydkyst, ved det lille fiskerhus.

MADERNE SEVÆRDIGHED NR 9

En made er et landområde, der ligger lavt. Mademosen på Røsnæs var oprindeligt en lille bugt, der blev afskåret fra havet, fordi landet hævede sig. Nu er den en lavvandet indsø og delvis groet til. I 1700- og 1800-tallet blev her gravet tørv til opvarmning og madlavning. Der var der stor efterspørgsel på tørv, da der groede meget få træer på egnen.

I år 2000 blev der udsat klokkefrøer i de lavvandede tørvemoser. Det har været en stor succes og frøerne har bredt sig til andre vandhuller på Røsnæs. Klokkefrøerne er ikke bare sjældne – hannerne giver også enestående koncerter under deres yngletid i maj til juni. Et kor af klokkefrøer høres som mange fine lyse toner, færre lidt kraftigere toner i et mellemløje, og færrest af de kraftige, dybe toner. Tilsammen lyder som klangen af fjerne kirkeklokker – deraf navnet klokkefrøer. Klokkefrøernes kvækken kan høres langt væk.

I 2017 blev der etableret et landmark i Mademosen. Landmarket består af en trædebro, der krydser mosen, så det er muligt at komme helt tæt på klokkefrøerne og lytte til deres enestående forårskoncert. Man kan komme dertil ved at følge stien mod nord, lige umiddelbart vest for parkeringspladsen ved Naturskolen.

SKANSESKOVEN

SEVÆRDIGHED NR 10

Skanseskoven på Røsnæs' nordside har fået sit navn efter en skanse, der blev opført på Røsnæs under Englandskrigene (også kaldet Kanonbådskrigen) i 1807-14. I det nordvestlige hjørne af Skanseskoven på hver side af kyststien kan I se to betonbunkere, som er rester af en tysk befæstning fra 2. Verdenskrig.

På skrænterne mellem Fyrskoven og Skanseskoven kan man se, at istiden har skubbet til jordlagene. Her er nogle af Danmarks tydeligste spor af smeltevandsfloder og af skråtstillede aflejringer. Mest iøjnefaldende i skrænterne er det røde og det grønne plastiske ler fra Tertiærtiden for 50 millioner år siden.

RØSNÆS FYR

SEVÆRDIGHED NR 11

Spidsen af Røsnæs er Sjællands vestligste punkt. Her ligger Røsnæs Fyr, som blev bygget fra 1844-46. I klart vejr kunne fyrets lyskegle ses næsten 40 kilometer væk. Som alle andre fyrtårne i Danmark lyste fyret på Røsnæs på sin helt egen måde. Først var der lys ét sekund og så fire sekunders mørke. De i alt fem sekunder var netop den tid, lyskeglen var om at dreje en omgang.

I 2008 havde moderne teknik overflødiggjort bemanning, og Røsnæs Fyr blev overdraget til Skov- og Naturstyrelsen, der sikrede offentlighedens adgang. I dag er Fyret Røsnæs' største turistattraktion med flere end 100.000 besøgende hvert år. Inde i fyrtårnet kan man i sommerhalvåret se en spændende udstilling om de krige, Røsnæs har været en del af, og fra fyrets top er der en enestående udsigt over Kattegat og Storebælt. I den hyggelige café, der drives af Røsnæs' frivillige ildsjæle, kan man spise en is eller få en kop kaffe.

RØSNÆS REV & PULLER

SEVÆRDIGHED NR 12

Cirka 2 kilometer ud for Røsnæs' spids ligger et ubemandet fyrtårn, Røsnæs Puller, der stikker 9,5 meter op over havets overflade. Fra Spidsen og ud til dette fyr er der et stenrev med en vanddybde på kun 2 meter. I tidens løb er mange skibe gået på grund på revet, men i 1939 Røsnæs Puller blev taget i brug og har siden advaret de sejlende om det farlige rev. Revet byder på fine naturoplevelser for kajakroeren; efteråret og vinteren igennem holder store flokke af især edderfugle og sortænder til her, og man kan være heldig at se sæler og marsvin i området.

Vandet over revet er helt roligt, men på begge sider er strømmen voldsom. Det betyder, at der i varme perioder er lavere temperatur langs revet. Derfor søger mange fisk herhen, og det gør Spidsen et rigtig godt sted for lystfiskere. Man kan fange havørred hele året rundt, og fra april/maj (afhængig af hvordan vinteren har været) kan man fange hornfisk, og i juli og august kan man fange makrel. Midt på sommeren, når havet er stille, kan man se multen, som er en yderst legesyg fisk, lege tagfat i overfladen.

FISKERHUSET & SKANSEN

SEVÆRDIGHED NR 13

Langs Røsnæs' kyst er der mange gode steder hvor lystfiskere blandt andet kan fange havørred og hornfisk. Også i gamle dage var der et udbredt fiskeri omkring Røsnæs; fiskeriet var et godt supplement til landbruget for bønderne på Røsnæs, hvor jorden var vanskelig at dyrke.

Det lille fiskerhus nær Røsnæs' spids blev bygget omkring år 1900 til fiskeren Hildebrandt, og det siges, at fiskefangsten var så rigelig, at kartoffelmarken nord for huset blev gødet med sild – deraf navnet 'Fiskemarken'. Fiskerhuset er i privat eje, men der er godt afmærkede offentlige stier, så man let kan gå på opdagelse i området.

Øst for huset ligger en lille skov, Fiskerhusskoven, og vest for huset ligger der en kraftig fæstningsskanse, der blev bygget i 1660'erne under Svenskekrigene, og 'genbrugt' under Englandskrigene. Her blev skansen udvidet og suppleret med anlæg andre steder, blandt andet ved Skanseskoven (*se mere på side 33*) og på spidsen af Røsnæs, hvor fyret nu ligger. Kun fyrskanen var fast bemandede - de andre blev udrustet med kanoner og personel efter behov.

FISKERHUSET

Det lille fiskerhus ligger helt ud til vandet på sydkysten, ca 1 km øst for Røsnæs Spidsen. Ved det lille fiskerhus er der god mulighed for at trække kajakken op. Til gengæld kan man ikke parkere i nærheden, så stedet er ikke velegnet som første startpunkt eller sidste destination på en kajaktur. Fiskerhuset er i privateje, men markerede offentlige stier gør det nemt at udforske området og de mange fine seværdigheder som I kan læse om på de foregående og følgende sider.

ca 400 m herfra ligger Skanseskoven, hvor der gratis kan bookes shelter m primitivt toilet. Booking via Naturstyrelsen.

FAKTABOKS

Koordinater

Lat/Long:
55.738386
10.880550

Toilet
(400m)

Shelter
(400m)

DMS:

55° 44' 18.2" N
10° 52' 50.0" E

RUTE NR. 6_ FISKERHUSET - SØNDERSTRAND

Rute 6 har sit udgangspunkt ved det lille fiskerhus sydøst for Røsnæs Fyr. Bemærk, at der ikke er en parkeringsplads i nærheden af fiskerhuset, derfor er stedet ikke egnet som første startpunkt på kajakturen. Fra fiskerhuset sejler man østpå forbi kystskrænterne ved Baunebjerg Skov, Vindekilde, Kik-ud og Helles Klint, indtil man når Sønderstrand ved Ulstrup, hvor der er gode muligheder for at optage og isætte kajakker. Der ligger en parkeringsplads tæt på stranden, og der er mulighed for overnatning og proviantering i Ulstrup.

- 13** Fiskerhuset & Skansen
- 14** Sortensten & Blak
- 15** Røsnæs Naturskole
- 16** Vågehøj
- 17** Den gamle troldebøg
- 18** Vindekilde
- 19** Kik-Ud
- 20** Helles Klint
- 21** Ulstrup Mølle
- 23** Vingårdene

38

RUTE NR. 6

FISKERHUSET - SØNDERSTRAND

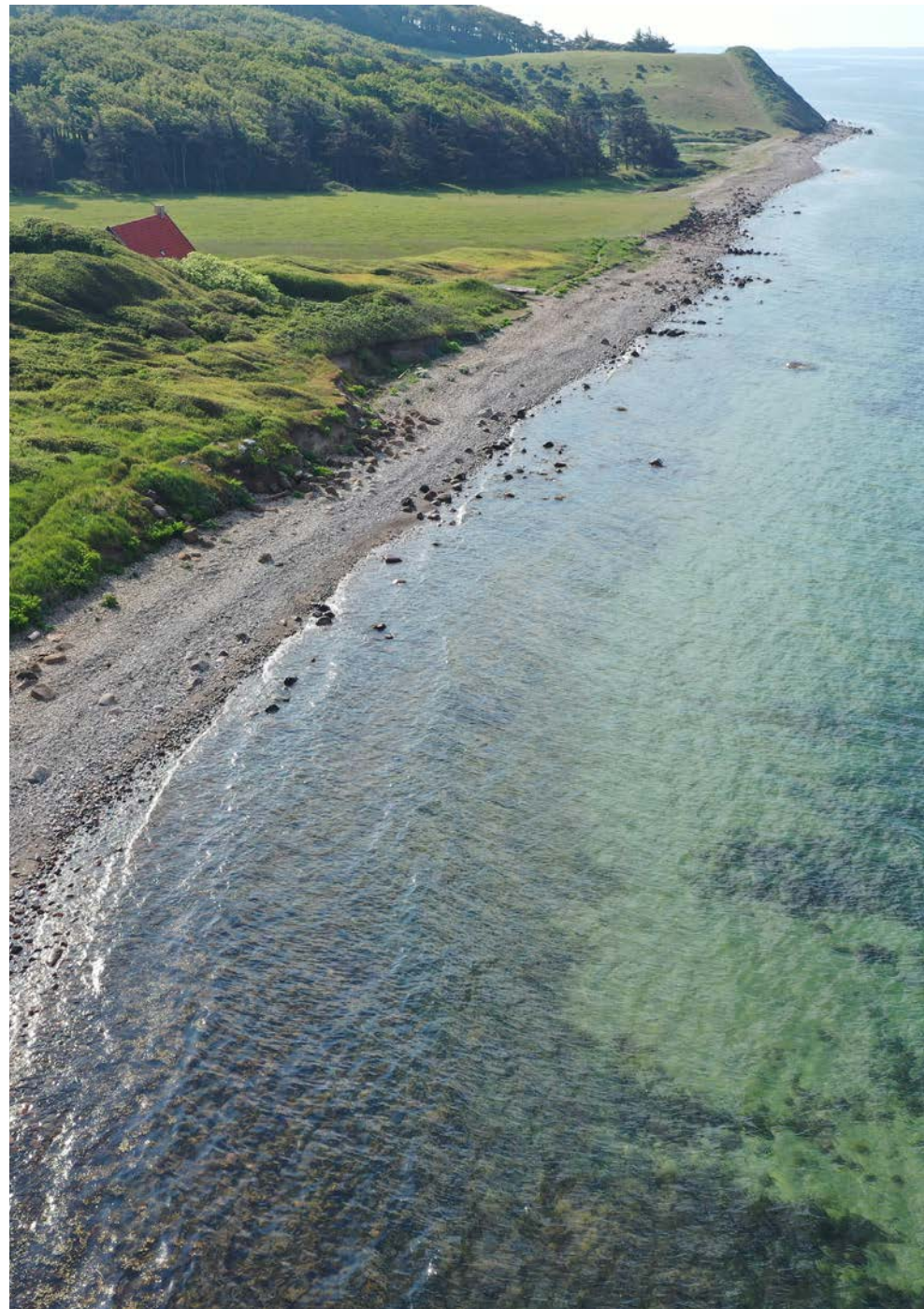
6 KM

Turen starter ved det lille fiskerhus på Spidsens sydstrand. Der ikke er en parkeringsplads i nærheden af fiskerhuset, derfor er stedet ikke egnet som første startpunkt på kajakturen. Fra fiskerhuset sejler I mod øst i retning af Kalundborg. Efter at have sejlet forbi Fiskerhusskoven, Baunebjerg Skov, kæmpestenen Blak (se side 39), Kik-ud og Vindekildes skrænter med de smukke vindformede kratbevoksninger (læs om Vindekilde på side 40 og Kik-ud på side 41), passerer I sommerhusområdet Helles Klint (læs om Helles Klint på side 42).

Mellem Helles Klint og landsbyen Ulstrup er vinmarkerne på de sydvendte skrånin-ger det mest markante i landskabet; to af Røsnæs' fire vingårde ligger på den rela-tivt korte strækning (læs om Røsnæs' vingårde på side 47).

Et par kilometer længere inde i Kalundborg Fjord, kommer I til Kirkebugten, som har fået navn efter Røsnæs Kirke. Ligesom Røsnæs Mølle ligger kirken på et bakke- drag og er ses tydeligt fra vandsiden (læs om kirken på side 46 og møllen på side 42). I Kirkebugten er det oplagt at gå i land ved Sønderstrand, hvor der er en badebro med flydepon- ton og lave sidebroer, der giver gode muligheder for isætning og op- tagning af kajakker. (læs om Sønderstrand på side 44)

SORTENSTEN & BLAK

SEVÆRDIGHED NR **14**

Cirka 1 ½ kilometer inde i Kalundborg Fjord – i vandet ud for Baunebjerg Skov – ligger der en kæmpesten, der kan ses ved lavvande. Ligeledes ligger der også en kæmpesten på sydsiden af fjorden ved Asnæs' kyst. Sagnet fortæller, at to store trolde, der boede på hver side af fjorden, blev uvenner og kastede disse store sten mod hinanden. I folke-munde hedder stenen på Asnæssiden Sortensten og på Røsnæs kaldes den Blak.

RØSNÆS NATURSKOLE

SEVÆRDIGHED NR **15**

Indtil 1815 lå forgængereren for Røsnæsgården ved Sydstranden og hed Færgegården, fordi der var færgefart herfra til Samsø. I 1815 blev gården flyttet til den nuværende beliggenhed og fik navnet Hestehavegård, fordi området blev brugt til græsning for heste og ungkreaturer fra Kalundborg Slots Ladegård.

Røsnæsgårdens hovedbygning blev i 1991 ombygget til naturskole og lejrskole. I den tidligere hestestald er der i dag en rigtig god restaurant, Restaurant Edderfuglen, der har åbent i sommerhalvåret.

Røsnæs Naturskole er særdeles børnevenligt: Udover en fin naturlegeplads og en god bålplads, er her tamme høns, kaniner, æsler, får og geder, som villigt lader sig klappe. På gårdspladsen er flere borde-bænke-sæt hvor man kan spise sin medbragte mad. Herudover er der adgang vand, toilet og der er en primitiv teltplads nordøst for dyrenes indhegning, som frit kan benyttes. Man kan få flere oplysninger på <https://roesnaesnaturskole.dk/>

VÅGEHØJ

SEVÆRDIGHED NR **16**

Røsnæs har ikke blot en enestående og smuk natur: det er også et militært kulturområde, der spillede en vigtig rolle under Svenskekrigene i 1600-tallet, Englandskrigen 1807-14, 2. Verdenskrig og Den Kolde Krig. Et eksempel på det er Vågehøj, hvor man fra gammel tid har holdt udkig efter fjendtlige skibe. Toppen af højen ligger 55 meter over havet og i klart vejr kan man se så langt som Mols og Nordfyn. Under Vågehøj er der et underjordisk bunkeranlæg, der stammer fra en radarstation. I dag rummer bunkeren en udstilling om Den Kolde Krig.

DEN GAMLE TROLDBØG

SEVÆRDIGHED NR **17**

75 meter nordøst for Vindekilde står en bemærkelsesværdig flerstammet bøg, som er lav og knudret og kun rager ganske lidt op over det omgivende krat. Fra en sokkel af rødder skyder hele 10 stammer i vejret. Træet er muligvis Røsnæs' ældste træ, og sagnet fortæller, at det var det eneste træ, der overlevede en forbandelse, som Kong Valdemar Sejr kastede over Røsnæs:

I 1231 holdt kongen en lystig jagt i den daværende skov på Røsnæs. Jagten fik dog en brat afslutning, da kongens søn, Valdemar den Unge, blev ramt af en vildfarende pil, som gik gennem hans hjerte. Kongen forbandede derefter Røsnæs og sagde, at intet træ længere skulle kaste sin skygge på den jord, hvor hans søn var blevet dræbt. Skoven blev brændt fuldstændig ned, og på grund af forbandelsen kom den ikke tilbage, end ikke en torn af den kunne man siden spore, lød sagnet.

Om det var forbandelsen eller intensiv skovhugst, der gjorde Røsnæs fattigt på træer, skal stå usagt – men faktum er i hvert fald, at alle skovene på Røsnæs er unge, højst 100 år gamle.

VINDEKILDE

SEVÆRDIGHED NR **18**

Vindekilde er både navnet på et område og en kilde på Røsnæs' sydkyst. Området er gammelt overdrev og er stejlt og sumpet flere steder. De sydvendte skrænter og slugter er dækket af karakteristiske krat af hvidtjørn, der ser helt eventyrlige ud. Krattene er formet af vinden og kvæget har trampet smalle stier mellem de krogede stammer.

Området ved Vindekilde blev fredet i 1953. Fredningen sikrer, at der ikke bygges eller sker ændringer af landskabet. Det har betydet, at det særegne landskab er rigt på blomster, insekter, markfirben, snoge, hugorme og salamandre. Der er altså meget at se på – men man skal lade være med at plukke blomsterne, da mange af de arter, der vokser her, er sårbare og fredede.

Vindekildes vand, der pibler op af jorden, er 7 grader varmt hele året rundt. Fra kildens udspring løber vandet igennem Vindekildeslugten ned i havet. Her lå der en sumpbæverfarm i årene under og efter 2. verdenskrig. Sumpbæverne blev avlet for deres fine skind, der var i høj kurs frem til slutningen af 1940'erne. Vindekildes vand gjorde netop dette sted egnet til en sumpbæverfarm, og i dag ses resterne af farmen som to rækker betonrør gravet ind i skrænten.

KIK-UD

SEVÆRDIGHED NR 19

På toppen af klinten vest for Vindekilde blev der i 2016 opført et af de landmarks, der er en del af Røsnæs Rundt-ruten. Landmarket består af en trappe og en siddeplatform øverst på klinten. Herfra er der en formidabel udsigt: lige fremme ser man landtangen Asnæs på Kalundborg Fjords sydside, kigger man ud over Kattegat ses Samsø mod vest, og mod sydvest Fynshoved og den lille, ubeboede ø Romsø. I klart vejr kan man sågar se Storebæltsbroens pyloner og portal-kranen på Lindø-værftet.

Det fredede Kik-ud er ikke blot et enestående udsigtspunkt, det regnes også for at være et af de smukkeste og vigtigste botaniske områder i hele Vestsjælland. På de tørre, solbeskinne skrænter findes spændende plantearter, der ellers er karakteristiske for Europas stepper længere mod syd og øst. I kan blandet andet finde fine og farvestrålende Ranunkel, Kællingetand, Soløje og Knoldet Mjødurt. Ved Kik-ud kan man også nyde udsigten over sydkystens flotte vindformede krat.

Fra maj til omkring Sankt Hans synger nattergalene ved Kik-ud. Det er særligt tidligt om morgenen og om aftenen I kan høre den smukke sang.

HELLES KLINT

SEVÆRDIGHED NR **20**

Helles Klint er et naturskønt sommerhusområde, der ligger på sydsiden af Røsnæs, kun en kilometer fra det fredede område omkring Vindekilde. De dramatiske og stejle kystskrænter, der er nogle af de flotteste på Røsnæs, rejser sig op i 20-25 meters højde. Helles Klint er en af kystens bedste botaniske lokaliteter med mere end forskellige 100 plantearter – heriblandt mange sjældne.

ULSTRUP MØLLE

SEVÆRDIGHED NR **21**

Ulstrup Mølle ligger på en bakke med udsigt over Røsnæs' flotte og særprægede landskab. Møllen er opført i 1894 som gårdmølle for den nærliggende gård, Møllegården. Den skulle primært male korn til Møllegården og til Ulstrup Bageri. Mølledriften ophørte i 1950'erne, og møllen blev restaureret i flere omgange i 1960-erne og 70-erne. I 2007 blev den gennemgribende og smukt restaureret udvendigt, og fik blandt andet ny spåntækning og restaurerede vinger.

Møllen, der siden 1990 er ejet af Røsnæs Udvikling- & Beboerforening, fungerer som museums mølle. En gruppe af frivillige 'møllersvende' fungerer som guider, der kan berette om møllen og dens historie. Det er også dem, der løbende restaurerer og vedligeholder møllen. Der er gratis adgang for besøgende tirsdage og søndage fra maj til midten af august. Møllens adresse er Røsnæsvej 365. Læs mere og se åbningstiderne her: www.roesnaes-udvikling.dk/mollen-3

SØNDERSTRAND

Sønderstrand er en populær offentlig badestrand, og et yndet mødested for både feriegæster og beboere på Røsnæs. Det er blandt andet her, at man samles omkring det store Sankt Hansbål.

Udover at være en fantastisk badestrand, fungerer Sønderstrand også som bådstrand. Her lægger mange havkajakker til og længere ude i vandet ligger der ofte både for anker. Gode vindforhold og skrænter gør desuden Sønderstrand til et af de mest eftertragtede steder for paraglidere.

Ved Sønderstrand er der gode parkeringsforhold og nem adgang til indkøb i Dagli' Brugsen på Søbakken 11, cirka 600 meter fra stranden.

Hvis I ønsker at overnatte nær Sønderstrand, er der to sheltere, som frit kan benyttes. Dem kan I finde ved at gå op på skrænten ved badebroen og herefter følge fårefolden langs dens østlige side. For enden af folden ligger shelterpladsen, hvor der også er en vandpost.

Sandbunden på denne del af sydkysten er en såkaldt leopardbund, der består af sand og småsten med alger og en del sandbanker, og man kan hygge sig med at fange krabber og rejer fra badebroen.

FAKTABOKS

Koordinater

Lat/Long:

55.729237

10.960095

DMS:

55° 43' 45.2532" N

10° 57' 36.342" E

P-plads

Isætning

Toilet

Indkøb (600 m)

Shelter

RUTE NR. 7_ SØNDERSTRAND - KONGSTRUP

Rute 7 er en kort rute, der starter ved Sønderstrand, umiddelbart syd for landsbyen Ulstrup, hvor man kan proviantere. Der ligger en parkeringsplads tæt på stranden, og kajakker kan isættes fra badebroen. Fra Sønderstrand sejler man østpå langs kysten til man når til Kongstrup. Bemærk, at der ikke er en parkeringsplads nær kysten, så Kongstrup er ikke egnet som slutdestination på kajakturen.

- 22 Røsnæs Kirke
- 23 Vingårdene
- 24 Horsedalen
- 25 Kongstrup Klinter
- 26 Hellenerhytten
- 27 Naturrummet

RUTE
NR. 7

SØNDERSTRAND

KONGSTRUP

KALUNDBORG FJORD

KALUNDBORG

46

RUTE NR. 7

SØNDERSTRAND - KONGSTRUP

3 KM

Turen fra Ulstrup Sønderstrand til Kongstrup er kort, men smuk. Fra Sønderstrand sejler I mod øst og passerer det fredede område Barnes Banke. Bag kystskrænterne rejser Horsedalens skråninger sig, hvor der er blevet anlagt flere vinmarker på grund af det gunstige klima og jordforholdene (*læs om Røsnæs' vingårde på side 47*).

Når I har passeret Horsedalen kommer I til Kongstrup, hvor I kan optage kajakkerne på stranden syd eller sydøst for sommerhusområdet. Herfra er der stier op i landet bag klinterne. Bemærk, at der ikke er en parkeringsplads nær kysten, så stedet er ikke egnet som slutdestination på jeres tur.

Ved Kongstrup har tidligere tiders lergravning sat deres præg på landskabet. I kan gå på opdagelse langs kysten og de dramatiske klinter – og I kan besøge Naturrummet, der ligger hvor der tidligere lå en Lecafabrik. (*Læs mere om Kongstrup Klinter på side 48 og Naturrummet på side 49*)

SPEKTRUM ARKITEKTER JUNI 2021

RØSNÆS KIRKE

SEVÆRDIGHED NR 22

Røsnæs Kirke er oprindeligt fra 1200-tallet, men er bygget om i 1400- og 1600-tallet. Den hvidkalkede kirke på ligger højt på Røsnæs, midt i landsbyen Ulstrup, med en skøn udsigt ud over Kalundborg Fjord. Kirkerummet, som er åbent dagligt mellem klokken 8 og 16, er overvejende romansk med runde buer og tykke mure.

Under Kanonbådskrigen mod England tjente kirketårnet som ammunitionslager for den nye skanse yderst på næsset. Nok var kirken hellig, men harmen over englændernes tyveri af den danske flåde var stor: der skulle tages hævn, og det krævede, at krudtet blev holdt tørt. Og det var et formål, der var ædelt nok til Guds hus.

VINGÅRDENE

SEVÆRDIGHED NR 23

Røsnæs er et helt unikt sted at dyrke vin på grund af det næsten sydlandske klima – især på de sydvendte skråninger. Jorden er rigtig god, let og sandet i toppen og ler længere nede, som holder på vandet. Det er også rigtig godt, at Røsnæs får mindre regn og mere sol end gennemsnitligt herhjemme. Der er fire vingårde på Røsnæs, der sammenlagt står for cirka en fjerdedel af al vinproduktion i Danmark.

Barfod Vin

Denne økologiske vingård ligger på den yderste del af Røsnæs mellem Bjørnstrup og Naturskolen. Vingården har en butik, der er åben i weekenden, men man kan også ringe og lave en aftale, hvis man ønsker at besøge gården og vinmarkerne uden for åbningstid. Vingården arrangerer også ture og vinsmagninger. Læs mere og find kontaktinformation her: www.barfodvin.dk

Røsnæs Vingård

Røsnæs Vingård blev grundlagt i 1998 og er således den ældste, men også den mindste af de fire vingårde på Røsnæs med sine blot 5.000 vinstokke. Vingården ligger yderst på Røsnæs som nabo til Barfod Vin.

STUB Vingaard

STUB Vingaard er grundlagt i 2017 på Skambækgården ved Nostrup. Gårdens karakteristiske vandtårn fra 1920 er blevet renoveret og indrettet til en lille butik og vinbar, hvor man i sommerhalvåret kan købe et glas vin og nyde den smukke og vidtstrakte udsigt over Skambæk Skanse, Kalundborg Fjord, Kirkebugten og Storebælt. Find flere informationer her: www.stubwines.com

Dyrehøj Vingaard

Dyrehøj Vingaard er landets største vingård med over 30.000 vinstokke på markerne i Horsedalen. Besøg Café Dyrehøj, hvor man kan nyde et lækkert måltid mad sammen gårdens egne unikke vine. I vingårdens butik kan man købe vingårdens vin og spiritus. Dyrehøj Vingaard tilbyder rundvisninger og vinsmagninger – find flere informationer her: www.dyrehoj-vingaard.dk

HORSEDALEN

SEVÆRDIGHED NR 24

Ved Horsedalen findes et af de landmarks, der er anlagt på Røsnæs Rundt-ruten. Landmarket består af et træplateau, som ligger helt ud til de sydvendte skrænter med en formidabel udsigt over fjorden.

De solbeskinnede skrænter er levested for en række særlige planter og blomster. I dette område findes også vinmarkerne, der tilhører Dyrehøj Vingård. Den kalkholdige jord holder på vandet, og er derfor gunstig for druernes vækst.

KONGSTRUP KLINTER

SEVÆRDIGHED NR 25

Røsnæs' særlige landskab er et resultat af den særlige plastiske ler i undergrunden og isfremstød under den seneste istid. Dette kan blandt andet opleves ved Kongstrup, hvor klinterne er blandt de højeste på sydkysten (over 40 meter høje), og området er særdeles kuperet.

Det plastiske ler blev aflejret for omkring 50 millioner siden, under den periode som kaldes tertiær. Mange millioner år efter, mere præcist for en 17- 18.000 år siden, skød en gletsjer fra Østersøen op gennem Storebælt, og skubbede store flager af frossen jord foran sig. Da isen senere smeltede, efterlod den en serie af buede randmoræner helt fra Sjælland til Fyn. Røsnæs er den østlige del af en sådan randmoræne, der fortsætter undersøisk til nordspidsen af Fyn.

På stranden ved Kongstrup Klinter, og videre ud mod Spidsen af Røsnæs, kan man gå på opdagelse efter sten, som fortæller historier tilbage fra istiden. Man kan fx finde det karakteristiske flint, ledeblokke fra Sverige, Norge og Østersøen, sandsten med stykker af forstenet havbund eller sporfossiler med gravegange lavet af fx orme og krebs. Man kan også være heldig at finde forstenede søpindsvin eller vættelys, der kommer ud af klinterne, der hvor de skrider. Vær forsigtig ved klinterne: grav aldrig i dem, da de kan skride.

HELLENERHYTTEN

SEVÆRDIGHED NR 26

På skrænterne ved Kongstrup ligger et lille hus, hvis beskedne ydre dækker over en historie om vilde visioner og store armbevægelser.

Huset, der kaldes Hellenerhytten, blev opført i 1895-95. Bag huset stod Hellenerbevægelsen, en sammenslutning af unge mænd, hvoraf mange var aspirerende kunstmalerer på Zartmanns malerskole. De unge mænd ønskede at etablere en koloni, hvor man ville *'dyrke et sundt og naturligt samliv med legemsøvelser, svømning, roning, kastning og den moderne rationelle gymnastik'* – alt sammen med inspiration i oldgræske idealer. 'Hellenernes' dyrkelse af natur og menneske, krop og sundhed samt kunstnerisk virke, udviklede sig senere indenfor billedkunsten under betegnelsen Vitalisme.

Sammenslutningen udarbejdede et smukt prospekt af en bygning med forbillede i græsk tempelarkitektur, tegnet af arkitekten Andreas Clemensen. Huset skulle have plads til overnatning for 20 personer, og med tiden skulle der også bygges et bibliotek og et atelier med afstøbninger af antik kunst. Det lykkedes dog ikke at rejse penge nok til at opføre det arkitekttegnede 'Tempel', så man besluttede i stedet at opføre den fine, men knap så storslåede, Hellenerhytte – dét hus, der den dag i dag kan ses på Slothsvej 44 i Kongstrup. Huset er privat ejendom uden indhegning eller markering af skel, så nysgerrige besøgende bør tag venligt hensyn!

NATURRUMMET

SEVÆRDIGHED NR 27

Naturrummet ligger, hvor der tidligere lå en Lecafabrik, som er en vigtig del af Røsnæs' nyere historie.

I 1930'erne fandt man ud af, at det plastiske ler, som Røsnæs er så rig på, havde en god evne til at isolere. Derfor gravede man det op af lergrave i Kongstrup Klinter. I starten transporterede man det til en fabrik i Sydhavnen i København, hvor det blev forarbejdet. I 1949 byggede man imidlertid en fabrik i Kongstrup, hvor der blev produceret lecaclinker og leca-nødder frem til 1981. Landskabet ved Kongstrup bærer stadig præg af de mange lergrave.

Naturrummet er et godt sted at få en introduktion til Røsnæs' særlige geologi og natur – og overblik over alle de mange attraktioner og landmarks der er i området. Naturrummet er en bygning af glas, hvilket betyder at man føler sig i et med naturen, selv indenfor. På kolde dage kan man sidde og varme sig omkring den hyggelige pejs. Ved skrænten syd for Naturrummet er der anlagt en udsigtsplatform, hvor man kan sidde i læ for vinden og nyde sin medbragte mad – eller bare sidde og nyde solen og den omgivende natur.

KONGSTRUP

Ved Kongstrup findes forskellige overnatningsmuligheder:

Kongsgård Bed & Breakfast: Fra Naturrummet følger I Røsnæsvej nogle få hundrede meter til I kommer til nr. 204. Her ligger et hyggeligt Bed & Breakfast med en flot udsigt over fjorden. Find flere informationer her: www.kongsgaardbedandbreakfast.dk

Naturcampingpladsen Elverdam: Kommer I fra Naturrummet, følger I Røsnæsvej cirka 2 kilometer til I kommer til Dyrehøj Vingaard ved Hørsedalen. Her har campingpladsen sin reception i gårdbutikken på Røsnæsvej 254 (*læs mere om Dyrehøj Vingaard på side 47*).

Elverdam er lille naturplads, der ligger bare 50 meter fra kysten. Her finder I læ og skygge til teltet, bålsted, toiletter, køkken og varmt vand. Find flere informationer her: www.elverdams camping.dk

Shelters ved Naturrummet: Ved Naturrummet (*se side 49*) er der opført sheltere, hvor det er gratis at overnatte. Der findes toilet og vand ved Naturrummet.

FAKTABOKS

Koordinater

Lat/Long:

55.723361

10.995028

DMS:

55° 43' 24.1" N

10° 59' 42.1" E

Toilet

Campingplads

Bad

Vand

Overnatning
(B&B)

Shelter

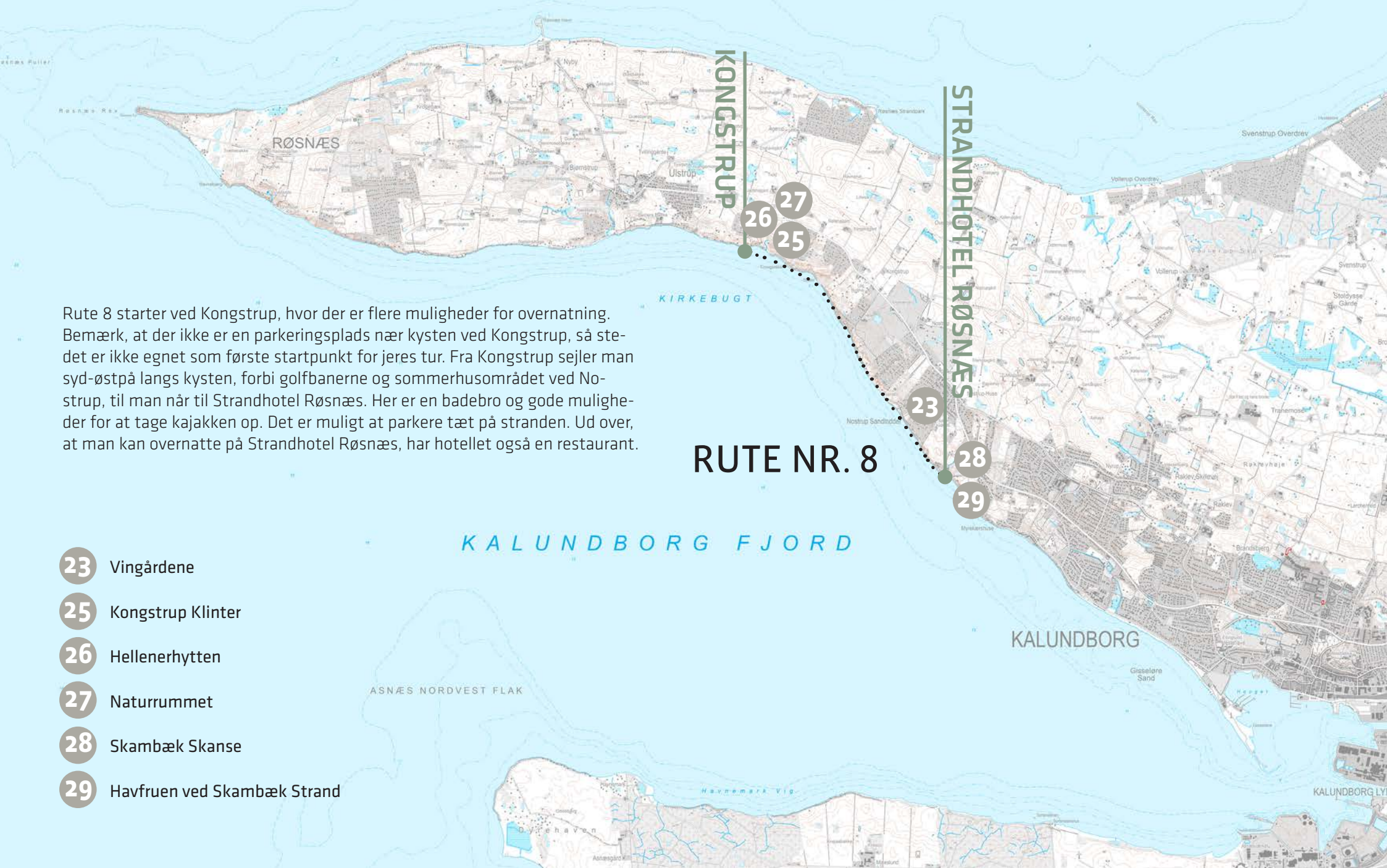
Naturrum

RUTE NR. 8_ KONGSTRUP - STRANDHOTEL RØSNÆS

Rute 8 starter ved Kongstrup, hvor der er flere muligheder for overnatning. Bemærk, at der ikke er en parkeringsplads nær kysten ved Kongstrup, så stedet er ikke egnet som første startpunkt for jeres tur. Fra Kongstrup sejler man syd-østpå langs kysten, forbi golfbanerne og sommerhusområdet ved Nostруп, til man når til Strandhotel Røsnæs. Her er en badebro og gode muligheder for at tage kajakken op. Det er muligt at parkere tæt på stranden. Ud over, at man kan overnatte på Strandhotel Røsnæs, har hotellet også en restaurant.

RUTE NR. 8

- 23** Vingårdene
- 25** Kongstrup Klinter
- 26** Hellenerhytten
- 27** Naturrummet
- 28** Skambæk Skanse
- 29** Havfruen ved Skambæk Strand

52 RUTE NR. 8

KONGSTRUP - STRANDHOTEL RØSNÆS
3,5 KM

Rute 8 er en kort rute, der starter ved Kongstrup, hvor der er flere muligheder for overnatning (*se side 48*). Bemærk, at der ikke er en parkeringsplads nær kysten ved Kongstrup, så stedet er ikke egnet som første startpunkt for jeres tur.

Fra Kongstrup sejler I syd-østpå langs kysten. Her passerer I de store, naturskønne golfbaner ved Kalundborg Golfklub og sommerhusområderne ved Nostrup, inden I når til Skambæk Strand. Her er der en badebro og gode muligheder for at tage kajaken op. Man kan parkere ved hotellet eller på Klintedalsvej, tæt på stranden.

SKAMBÆK SKANSE

SEVÆRDIGHED NR 28

Skambæk Skanse blev anlagt 1809 under kanonbådskrigen 1807-1814. Skansen er en del af et system af skanser fordelt fra nordsiden af Røsnæs, på Spidsen, langs sydkysten af Røsnæs, på Gisseløre og længere inde i fjorden, blandt andet der, hvor Asnæsværket ligger i dag. Skanserne skulle sikre, at de engelske skibe ikke fik adgang til proviant og vand – og de skulle give de danske kanonbåde tilflugtsmuligheder og forsvare indsejlingen til Kalundborg.

Skambækskansen er fredet, men ligger på privat grund. Anlægget består af en sekskantet ringvold, hvis ene side mod sydvest følger toppen af den stejle kystskrænt. Fra toppen af skansen kan man forestille sig, hvordan kystmilitseren har kunnet overskue fjorden og landskabet på Røsnæs. Skansen findes lige vest for Strandhotel Røsnæs.

HAVFRUEN V/ SKAMBÆK STRAND

SEVÆRDIGHED NR 29

Ved badebroen på Skambæk Strand, lige syd for strandhotellet, finder man et relief af en havfrue, hugget ind i en stor sten. Relieffet er hugget i 1925 af lokomotivfører A.P. Andersen fra Aalborg. På den tid fungerede hotellet som feriehus for lokomotivførere.

STRANDHOTEL RØSNÆS

Lige nord for stranden finder I Strandhotel Røsnæs, der har en lang historie som feriehus og kursusjendom. Strandhotellet blev i 2021 udpeget som Danmarks Bedste Badehotel – blandt andet på grund af beliggenheden og hotellets restaurant, Restaurant Næs. Restaurant Næs ligger i den smukke hvide hovedbygning, hvor I kan nyde udsigten over fjorden med en kop kaffe, et måltid mad eller et glas af de lokale vine. I kan finde informationer og booke ophold på Strandhotel Røsnæs her: www.sh-r.dk

Området omkring Strandhotellet byder på fine oplevelser – her er både en dejlig strand og en gammel skanse med udsigt over fjorden (*læs om skansen på side 52*), og hvis I bevæger jer nordpå ad Skambækvej kan I på jeres venstre side se vinmarkerne, der hører til STUB Vingård. På vingården er det gamle vandtårn blevet indrettet til vinbar og butik, der er åben i sommerhalvåret. (*Læs mere om vingården på side 47*)

FAKTABOKS

Koordinater

Lat/Long:

55.702198

11.017533

DMS:

55° 42' 07.9" N

11° 01' 03.1" E

P-plads

Isætning

Toilet

Vand

Restaurant

Hotel

RUTE NR. 9_ STRANDHOTEL RØSNÆS - GISSELØRE

Rute 9 starter ved Skambæk Strand og Strandhotel Røsnæs. Her er en badebro og gode muligheder for at isætte kajakken. Fra Strandhotellet følger man kysten i sydøstlig retning, til man når runder Gisseløres pynt. I Gisseløre Havn, Houget, er det let at optage kajakken ved Kalundborg Roklub, hvor der også er gode parkeringsforhold. I Kalundborg er der mange muligheder for proviantering og overnatning.

- 28 Skambæk Skanse
- 29 Havfruen ved Skambæk Strand
- 30 Gisseløre
- 31 Kalundborg Højby

RUTE NR. 9

STRANDHOTEL RØSNÆS - GISSELØRE

6 KM

Fra Skambæk Strand sejler I langs kysten mod sydøst. På turen fra Strandhotellet til Kalundborg passeres det gamle kysthospital (nu andelsboligforeningen Kystparken). Hospitalet blev opført i 1874-75 og husede 'kirtelsvage børn' og tuberkuloseramte.

I modsætning til de stærkt kuperede landskaber på Røsnæs, er kysten længere inde i Kalundborg Fjord flad. Langs Kystvejen, der løber tæt på stranden, ligger store villaer med fri udsigt over fjorden.

Indsejlingen til Gisseløre Havn (Houget) foregår langs Gisseløre tange, hvis berømte vartegn er to 118 meter høje radiomaster (*læs mere om Gisseløre på side 57*).

GISSELØRE

Gisseløre Havn huser både Kalundborg Sejlklub og Kalundborg Roklub, som holder til i det østligste af klubhusene på havnen. Her er gode parkeringsforhold og det er nemt at isætte og optage kajakker. Ved sejlklubbens klubhus findes vand og offentlige toiletter.

Stranden på Gisseløre er en god og populær badestrand med blåt flag. Her er offentlig badebro, toilet og bordbænkesæt. På Restaurant Gisseløre kan I nyde et måltid mad og udsigten over vandet.

Kalundborg er en gammel købstad med mange attraktioner, blandt andet middelalderbyen med den femtårnede kirke. *(læs mere på side 57)*

Der er mange indkøbsmuligheder i Kalundborg. I kommer ind til byen via en gang- og cykelsti langs Houget. Nærmeste større supermarked er Føtex, som ligger lige bag banegården.

Der er også gode overnatningsmuligheder i Kalundborg, blandt andet Kalundborg Vandrerhjem www.kalundborg-vandrerhjem.dk og Hotel Ole Lunds Gård www.hotelolelundsgaard.dk

FAKTABOKS

Koordinater

Lat/Long:

55.676761

11.073060

DMS:

55° 40' 36.3" N

11° 04' 23.0" E

P-plads

Isætning

Toilet

Vand

Restaurant
(200m)

Indkøb (2 km)

GISSELØRE

SEVÆRDIGHED NR 30

Gisseløre er en lav strandvoldsodde inderst i Kalundborg Fjord. Odden er dannet af sand og grus, der som en naturlig mole danner en bagvedliggende naturhavn Houget eller Hærvigen. Houget var i vikingetiden og tidlig middelalder samlingssted for flåden, som kunne ligge beskyttet af Gisseløre. Senere i historien var Houget ladeplads for handelsskibe, og i dag er det hjemsted for Kalundborgs sejl- og roklubber.

Gisseløre kendes på lang afstand på de to 118 meter høje radioantenner, der blev opført her i 1926. Der var stor debat om stålmasterne, som blandt andet Danmarks Naturfredningsforening mente, ville skæmme området. Modsat argumenterede den kendte arkitekt og kulturkritiker Poul Henningsen, at masterne var storslået ingeniørarbejde, som var en del af modernitetens nye skønhed.

KALUNDBORG HØJBY

SEVÆRDIGHED NR 31

Kalundborg blev anlagt i middelalderen på en af Sjællands vigtigste strategiske lokaliteter, nemlig naturhavnen Hærvig, som allerede i vikingetiden var samlingssted for flåden. Det var stormanden Esbern Snare (bror til Biskop Absalon), der anlagde byen og borgen omkring år 1167.

Byen rummer mange historiske seværdigheder, ikke mindst i den gamle bydel, Højbyen, hvor der er mange stenhuse fra middelalderen, blandt andet Præstegadehuset, Bispegården og Kalundborg gamle rådhus. I Højbyen troner også byens vartegn, den spektakulære femtårnede Vor Frue Kirke, der er en af Danmarks mest markante middelalderkirker.

*Hvad skal du være opmærksom på inden du kaster dig ud i bølgen blå?
Hvor kan man søge mere information og hvor kan man få hjælp til planlægningen af turen - eller hjælp undervejs på turen, hvis noget går galt?*

DRØMMER DU OM, AT KOMME I GANG MED AT RO HAVKAJAK?

Forudsætningen for at du får en vellykket og sikker tur, er at du kan begå dig sikkert i en kajak. Før du tager afsted på tur, bør du som minimum deltage i et begynderkajakkursus, hvor du lærer de basale roteknikker, redningsøvelser, søsikkerhed, navigation og får kendskab til førstehjælp, såfremt det bliver nødvendigt.

Røsnæs Havkajakklub, som er en del af Røsnæs Udvikling & Beboerforening, tilbyder et undervisningsforløb for begyndere og for lettere øvede roere. Du får chancen for at komme godt i gang sammen med andre kajakentusiaster.

Efter endt uddannelse bliver du frigivet med IPP2-certifikat, og du er klar til at ro ud på egen hånd eller deltage i klubroning, som afvikles i de skønne omgivelser omkring det Maritime Aktivitetshus. (se side 13)

Røsnæs Havkajakklub råder på nuværende tidspunkt over 15 havkajakker. Man skal være medlem af klubben og frigivet roer for at kunne låne klubbens materiel. Alle med interesse for havkajak kan optages som medlem.

Kontakt

Kurser: Anne Jensen: an.nel.j@hotmail.com

Medlemsskab: Niels Meldgaard: mail@nielsmeldgaard.dk, Tlf. 3080 7159

Kajakker: Søren Nøhr: 40467251

VEJR, VIND & VAND

Farvandet på ruten byder på mange varierede forhold, hvor bundforhold, vind og særligt strøm på Røsnæs revet kan give udfordringer på turen. Når turen forberedes anbefales det, at man altid afvejer sine færdigheder i forhold til de udfordringer, der kan opstå på turen og altid tænker sikkerhed først. Sørg altid for at tjekke vejrudsigten, inden du tager afsted og vær særligt opmærksom på:

Vind

Du bør ikke ro ud, hvis der er mere end 7-8 sekundmeter. Vær opmærksom på at vinden kan føles meget forskelligt, om du er på åbent vand eller i læ af kysten. Ved fralandsvind kan kajakken pludselig drive ud på åbent hav. Vær særligt opmærksom på fremspring på kysten, hvor vinden kan være lumsk og uforudselig.

Strøm

Det er meget vigtigt at være opmærksom på strømforhold, når du tager på kajaktur. Aflæs strømrretningen på bøjer, de hælder i strømmens retning. Især hvis du passerer Spidsen/ Røsnæs revet kan strømmen give dig udfordringer

Torden

Lad være med at ro ud i tordenvejr, da risikoen for lynnedslag er større på vandet. Hvis det begynder at tordne, når du er på vandet, skal du søge mod land hurtigst muligt.

Regn & tåge

Regn og tåge reducerer sigtbarheden. Du bør derfor altid have dit kompas eller din GPS med dagens kurs ved hånden.

Kulde

Vandet kan være overraskende koldt helt hen i maj og en person, der er faldet i vandet kan kun holde varmen i koldt vand i få minutter. Hvis du trækker en kold person op af vandet, skal du:

- Tjekke åndedræt og puls - og evt påbegynde hjertemassage
- Fjern personens våde tøj og giv personen varmt, tørt tøj eller tæpper på. Krop og arme skal være adskilt
- Læg personen på ryggen med ansigtet opad

På www.dmi.dk kan der ses vejrudsigt, men også lokale strømforhold.

SIKKERHED

Sørg for at din rotur bliver sikker ved at følge nedenstående gode råd:

Planlæg din rute

Planlæg din rute, så den er så tæt på kysten, som muligt. Plot din rute ind på din GPS eller kompas, så du har styr på orienteringen, såfremt der opstår vejrskifte med regn eller tåge. Sørg for at have alternative ruter, så du undgår kraftig vind og store bølger. Sørg for at vide, hvor du er, i tilfælde af, at du får brug for at ringe 112.

Lav en aftale med en person på land

Lav en aftale med en person på land, der ved hvor du er og hvilken rute, du er ude på. Aftal tilbagemeldinger på bestemte tidspunkter, så vedkommende kan sætte en redningsaktion igang, hvis vedkommende ikke hører fra dig

Sejl ikke alene

Tag aldrig på kajaktur alene og hold sammen med dem, du er afsted med. Aftal evt. signaler som 'kom' eller 'stop', hvis I kommer så langt fra hinanden, at I ikke kan høre hinanden. Udveksl også telefonnumre, så I kan komme i kontakt med hinanden, hvis uheldet er ude.

Hav det godt på turen

Varm op inden du tager afsted og stræk ud, når du går i land og husk at holde gode drikke- og spisepauser. Sørg for den rette påklædning, så du hverken fryser, bliver våd eller sveder. For at undgå solstik kan du ro med kasket.

Hav styr på sikkerhed og færdselsregler til søs (og til lands)

- Sikkerhed og færdselsregler til søs, Søsportens Sikkerhedsråd: www.soesport.dk
- Færdselsregler til lands: Naturstyrelsen, www.nst.dk
- Førstehjælp og kurser: www.df-i.dk og www.livredning.dk

UDSTYR

Sørg for at have det rette udstyr på med på din tur og pak alle tingene i en vandtæt pose/ sæk:

- Kompas/ GPS og ekstra batterier
- Mobiltelefon, powerbank/ solcelleoplader
- Kort til at navigere efter
- Signaludstyr, fx nødraketter
- Fløjte og kniv
- Karabinhager
- Gaffatape
- Solcreme, solbriller, kasket
- Alutæppe, til afkølede personer
- Liggeunderlag til at sidde/ sove på
- Voksdug (til at spise ved eller sove på)
- Stormkøkken/ trangia
- Hurtige kulhydrater (fx chokolade, nødder, kiks)
- Drikkedunk med rigeligt vand
- Bålgrej, fx avisPapir og tændstikker
- Førstehjælpskasse

HVIS UHELDET ER UDE

Er du i alvorlig nød på havet, bliver du syg eller har du haft en mindre ulykke kan nedenstående telefonnumre være nyttige:

- Helikopterassistance: Værnfælles Forsvarskommando: 7285 0000
- Nød på land: Alarmcentralen: 112
- Lægevagt: 7015 0700